

PUNAMUSTA MEDIA OYJ

TOIMINTAKERTOMUS

JA

TILINPÄÄTÖS 2019

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2019

	sivu
Hallituksen toimintakertomus	1 - 9
Konsernitilinpäätös (IFRS)	
Konsernin tuloslaskelma	10
Konsernitase	11
Konsernin rahavirtalaskelma	12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	13
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	14
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21
Konsernin tunnusluvut	40
Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	
Emoyhtiön tuloslaskelma	42
Emoyhtiön tase	43
Emoyhtiön rahoituslaskelma	45
Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	46
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	47
Tiedot osakkeista ja osakkeenomistajista	53
Voitonjakoesitys	54
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	55
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista	56

TOIMINTAKERTOMUS
Tilikausi 1.1.–31.12.2019**Konsernin rakenne ja hallinto**

PunaMusta Media -konsernin emoyhtiö on PunaMusta Media Oyj. Emoyhtiö tarjoaa tytäryhtiöilleen hallinto-, tietohallinto- ja rahoituspalvelut, omistaa kiinteistöjä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Konserni jakautuu kahteen toimialaan eli toimintasegmenttiin. Konsernin lehtitoimialan muodostavat Karjalaista kustantava Sanomalehti Karjalainen Oy, paikallislehtiä kustantavat Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy ja Ylä-Karjala Oy sekä Karjalan Heili -kaupunkilehteä kustantava Karelia Viestintä Oy. Toimialaa täydentävät Iskelmä Rex- ja Radio City Joensuu -radiokanavat, jotka ovat osa Sanomalehti Karjalainen Oy:tä. Lehtitoimialaa johtaa Karjalaisen päätoimittaja Pasi Koivumaa.

Konsernin painotoimialaan kuuluu kirjapaino PunaMusta Oy, Forssan Kirjapaino Oy ja tilikauden 2019 aikana hankitut Hämeen Kirjapaino Oy ja Smart Files Oy. Konsernin painotoimialaan aiemmin kuuluneet Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy, Faktor Oy ja Erweko Oy sulautuivat tilikauden aikana PunaMusta Oy:ön. Painotoimialaa johtaa PunaMusta Oy:n toimitusjohtaja Jari Avellan.

Sanomalehti Karjalainen Oy on osakkaana Väli-Suomen Media Oy:ssä 25 prosentin osuudella.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat kertomusvuoden lopussa puheenjohtajana Reetta Laakkonen, varapuheenjohtajana Harri Suutari ja varsinaisina jäseninä Yrjö Laakkonen, Hannu Laakkonen, Joonas Laakkonen ja Juha Mäkihonko.

PunaMusta Media Oyj:n toimitusjohtajana toimii Raimo Puustinen. Yhtiön tilintarkastajana toimi tilikauden aikana tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuullisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

PunaMusta Media Oyj:n päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, yhtiön yhtiöjärjestyksestä, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n laatimaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sekä Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjä ja ohjeita. Hallinnointikoodi löytyy yhtiön Internet-sivuilta osoitteesta www.punamustamedia.fi kohdasta Sijoittajatieto – Hallinnointiperiaatteet.

Yhtiö laatii erillisenä kertomuksena selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) sekä suosituksista poikkeamisesta, jotka julkaistaan yhtiön Internet-sivuilla osoitteessa www.punamustamedia.fi kohdassa Sijoittajatieto – Hallinnointiperiaatteet.

Konsernin talous

Konsernin liikevaihto kasvoi tilikaudella 22,6 % edellisvuoteen nähden. Liikevaihto kasvoi 19,8 miljoonaa euroa ja oli 107,4 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 87,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 ja 2019 toteutuneet yrityskaupat kasvattivat vertailukelpoista liikevaihtoa 24,8 miljoonaa euroa.

Painotoimialan kokonaisliikevaihto oli tilikaudella 93,2 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 71,0 miljoonaa euroa. Lehtitoimialan kokonaisliikevaihto oli tilikaudella 21,6 miljoonaa euroa (21,7 miljoonaa euroa vuotta aiemmin).

Konsernin liiketoiminnan muut tuotot olivat 2,8 miljoonaa euroa (1,7 miljoonaa).

Tilikauden kulut konsernissa olivat 101,2 miljoonaa euroa (83,5 miljoonaa euroa vuonna 2018). Materiaalit ja palvelut olivat 52,1 miljoonaa euroa, kun ne edellisellä vuonna olivat 43,1 miljoonaa euroa. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 33,0 miljoonaa euroa (26,4 miljoonaa euroa vuonna 2018). Tilikauden poistot olivat 8,8 miljoonaa euroa (edellisellä vuonna poistot 5,1 miljoonaa euroa). IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvatti vuoden 2019 poistoja 2,1 miljoonaa euroa ja pienensi kuluja 2,2 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat 16,1 miljoonaa euroa (14,0 miljoonaa euroa vuonna 2018).

Tilikauden liike-tulos konsernissa oli 0,7 miljoonaa euroa eli 0,6 prosenttia liikevaihdosta. Viime vuoden vastaavan ajankohdan luvut olivat 0,7 miljoonaa euroa ja 0,8 prosenttia. Lehtitoimialan liike-tulos kasvoi 2,2 miljoonaa euroon, edellisvuonna liike-tulos oli 1,6 miljoonaa euroa. Painotoimialan liike-tulos heikkeni ollen tappiollinen 0,8 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin tappiollinen 0,7 miljoonaa euroa).

Konsernin laajan tuloslaskelman rivillä rahoitustuotot ja -kulut (netto) esitetään sekä arvopaperikaupan nettotulos että muut rahoituskulut. Tilikaudella 2019 konsernin rahoitustuotot ja -kulut (netto) olivat yhteensä 1,3 miljoonaa euroa (1,7 miljoonaa euroa edellisellä vuonna). Arvopaperikaupan nettotulos oli koko tilikaudella 1,7 miljoonaa euroa voitollinen (1,1 miljoonaa euroa vuotta aiemmin).

Tilikauden välittömät verot olivat 0,3 miljoonaa euroa negatiiviset (0,5 miljoonaa euroa). Konsernin tilikauden tulos oli 2,3 miljoonaa euroa, josta emoyhtiön omistajille kuuluva osuus 2,3 miljoonaa euroa. Vuotta aikaisemmin tulos oli 1,9 miljoonaa euroa.

Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,18 euroa (0,15 euroa).

Konsernin korollisen vieraan pääoman kokonaismäärä oli 41,0 miljoonaa euroa, edellisen vuoden vastaava luku oli 30,1 miljoonaa euroa. IFRS 16-standardin käyttöönotto kasvatti korollisen vieraan pääoman määrää 5,0 miljoonaa euroa. Vertailuluku ei sisällä IFRS 16-standardin vaikutusta koska konserni ei sovelle standardia takautuvasti. Taseen korottomien velkojen määrä ilman laskennallista verovelkaa oli 14,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 korottomia velkoja oli 12,7 miljoonaa euroa.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto laski 3,0 prosenttiin (edellisvuonna 4,0 prosenttia).

Tunnusluvut

PunaMusta Media -konsernin tunnuslukuja kuluneelta vuodelta sekä sitä edeltäneeltä kolmelta vuodelta

		2019	2018	2017	2016
Liikevaihto	Milj. euroa	107,4	87,6	75,8	73,2
Liike-tulos	Milj. euroa	0,7	0,7	2,5	10,5
Liike-tulos	%	0,6	0,8	3,3	14,3
Bruttoinvestoinnit	Milj. euroa	11,8	8,0	2,4	1,4
Oman pääoman tuotto	%	4,7	3,7	7,8	24,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,0	4,0	8,2	18,3
Omavaraisuusaste	%	45,3	52,3	69,6	70,8
Tulos/osake	(EUR)	0,18	0,15	0,34	0,99
Tulos/osake, jatkuvat toiminnot	(EUR)	0,18	0,15	0,34	0,97

Tulos/osake, lopetetut toiminnot (EUR)					0,01
Henkilöstö keskimäärin	617	456	397		407
Henkilöstökulut Milj. euroa	33,0	26,4	21,7		22,1

Valtiovarainministeriön asetuksen (1020/2012) 2 luvun 5 §:n 1 momentin osakekohtaiset tunnusluvut ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Emoyhtiö (FAS)

Emoyhtiö PunaMusta Media Oyj:n liikevaihto koostuu hallinto- ja tietohallinto-palveluiden myynnistä konserniyhtiöille sekä arvopaperikaupasta. Liikevaihtoa kertyi tilikaudella 5,5 miljoonaa euroa, edellisvuonna yhtiön liikevaihto oli 3,3 miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvu johtui arvopaperikaupan liikevaihdon kasvusta. Arvopaperikaupan liikevaihto oli 3,4 miljoonaa euroa kun edellisvuonna se oli 1,4 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 2,8 miljoonaa euroa (2,7 miljoonaa euroa vuonna 2018). Liiketoiminnan muut tuotot ovat pääsääntöisesti emoyhtiön omistamista kiinteistöistä saatuja vuokratuottoja.

Arvopaperikaupan liiketulos oli 2,1 miljoonaa euroa, joka johtui sekä myynti- että osinkotuotoista. Vuotta aiemmin liiketulos oli 0,8 miljoonaa euroa johtuen lähinnä osinkotuotoista. Liiketoiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 1,4 miljoonaa euroa voitollinen, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 0,8 miljoonaa euroa voitollinen.

Emoyhtiö sai konserniavustusta tytäryhtiöiltään vuonna 2019 yhteensä 2,2 miljoonaa euroa, edellisvuonna 1,6 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2019 emoyhtiö antoi konserniavustusta tytäryhtiölleen 2,2 miljoonaa euroa.

Yhtiön arvopaperisalkun tasearvo vuoden 2019 lopussa oli 13,9 miljoonaa euroa, edellisvuonna 14,7 miljoonaa euroa. Yhtiön rahoitusasema on säilynyt vakaana.

Emoyhtiön palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa 25 henkilöä (vuoden 2018 lopussa 18).

Painotoimiala

Vuosi 2019 jatkoi PunaMusta Media -konsernin painotoimialan kasvua. Alkuvuodesta PunaMusta Oy osti Oululaisen Satavision Oy:n print-liiketoiminnan, jolla vahvistettiin mm. konsernin suurkuvatuotantoa. Pienpainamisen kasvustrategian mukaiset hankinnat jatkuivat kesällä, jolloin konserni hankki Hämeen Kirjapaino Oy:n koko osakekannan. Hämeen Kirjapaino Oy:n kaupan yhteydessä konserni hankki samalla enemmistön Smart Files Oy:n omistuksesta. Hankinnat vahvistivat merkittävästi konsernin palvelutarjontaa ja osaamista. Painotoimialan panostukset liittyivät digitaalisten liiketoimintojen ja ratkaisumyynnin kehittämiseen, joiden avulla konserni vastaa yleiseen mediamarkkinan laskuun.

Tehtyihin hankintoihin ja alalla vallitsevaan rakennemuutokseen liittyen konsernin painotoimialalla käytiin vuoden loppupuolella yhteistoimintaneuvottelut, joiden avulla pienpainamisen liiketoiminnot organisoitiin uudelleen. Toimintoja keskitetään ja tuotannosta haetaan tehokkuusetuja kapasiteetin käyttöasteiden paranemisen myötä. Vuoden 2019 lopussa painotoimialan yhtiörakennetta yksinkertaistettiin ja painotoimialan medialogiikkapalveluita tarjoava yhtiö Faktor Oy sekä painoyhtiö Erweko Oy sulautuivat PunaMusta Oy:öön. Samalla Forssa Print-brändistä luovuttiin ja kaikki painotoimialan toiminnot keskitettiin PunaMusta-brändin alle. Tehtyjen toimenpiteiden ansiosta PunaMusta Media Oyj pystyy tarjoamaan entistä laadukkaampia ja monipuolisempia kokonaispalveluita asiakkaillemme.

Painotoimialan ulkoinen liikevaihto kasvoi 30,3 % (20,0 miljoonaa euroa) ollen 85,8 miljoonaa euroa (vuonna 2018 ulkoinen liikevaihto oli 65,9 miljoonaa euroa). Kasvusta 24,8 miljoonaa euroa tuli tehtyjen yrityskauppojen myötä. Liiketulos painui negatiiviseksi tappion ollessa tilikaudella 0,8 miljoonaa euroa (vuoden 2018 liiketulos oli 0,7 miljoonaa euroa tappiollinen). Painotoimialan liiketulosta pienensi mediamarkkinan yleisen heikon kehityksen myötä yritysostoilla oikaistun liikevaihdon lasku sekä kasvaneet poistot. Lisäksi tehtyjen yrityshankintojen myötä konsernin painotoimialalla oli selkeää ylikapasiteettia, joka näkyi kasvaneina kustannuksina. Vuoden loppupuolella käydyt yhteistoimintaneuvottelut ja niihin liittyvät uudelleenjärjestelyerät vaikuttivat negatiivisesti tuloskehitykseen.

Vuonna 2020 Konsernin painotoimialan liikevaihdon odotetaan kasvavan ja tehtyjen hankintojen sekä toiminnan uudelleenjärjestelyjen uskotaan tehostavan toimintaa ja vaikuttavan positiivisesti tuloskehitykseen.

Lehtitoimiala

Kansantalouden kasvu ei vuonna 2019 heijastunut Suomen perinteisille mediamarkkinoille. Kustannustoiminnan liikevaihto on Suomessa eriytynyt bkt:n kehityksestä vuodesta 2012 alkaen, ja sanomalehtien mediamarkkinat olivat myös vuonna 2019 laskusuhdanteessa. Huhtikuussa 2019 pidettyjen eduskuntavaalien mainostuotot loivensivat päättyneenä vuonna sanomalehtien mediamyynnin laskua.

Kantar TNS Oy:n mukaan mediamainonnan määrä kasvoi Suomessa 1,2 prosenttia vuonna 2019. Nousu jatkui toista vuotta mutta lähes puolittui edellisvuodesta ja tämä kasvu kohdistui erityisesti muuhun sähköiseen mainontaan kuin sanoma- ja kaupunkilehtien alustoille. Mainonta sosiaalisessa mediassa kasvoi edellisvuodesta 19,3 prosenttia ja hakusanamainonta 9,4 prosenttia. Radiomainonta kasvoi 6,1 prosenttia, kun taas televisiomainonta väheni 4,7 prosenttia. Kaikkina mainonta sähköisessä mediassa kasvoi tarkasteluvuonna 4,4 prosenttia. Prosentuaalisesti eniten, 19,2 prosenttia, kasvoi ulko- ja liikennemainonta.

Sanoma- ja kaupunkilehdissä mediamainonta väheni vuonna 2019 yhteensä 4,6 prosenttia. Painetuissa sanomalehdissä pudotus oli 8,5 prosenttia ja painetuissa kaupunkilehdissä 4,0 prosenttia, kun taas sanoma- ja kaupunkilehtien digitaalinen mainonta kasvoi edellisvuodesta 7,1 prosenttia. Aikakauslehdissä mainonta laski edellisvuodesta yhteensä 6,5 prosenttia.

Perinteisellä mediaryhmäjaottelulla tarkasteltuna verkkomediamainonnan osuus oli päättyneenä vuonna 37 prosenttia ja painettujen sanomalehtien mainonnan osuus 20 prosenttia. Kun mediaryhmiin sisällytetään myös niiden verkkomainonta, sanomalehtien osuus oli yhä suurin, 31 prosenttia, ja televisiomainonnan osuus toiseksi suurin (20 %). Seuraavina tulivat hakumainonta (12 %), mainonta sosiaalisessa mediassa (9 %) sekä radio, aikakauslehdet ja ulkomainonta (kukin 6 %).

Konsernin lehtitoimialan ulkoinen liikevaihto mediamyynnin osalta laski hieman ollen 10,4 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin 10,5 miljoonaa euroa). Painetun mediamyynnin laskua paikkasi kasvanut verkkomainonta. Myös konsernin lehtien tilausmyynti laski hieman edellisen vuoden tasosta ollen 11,1 miljoonaa euroa (vuotta aiemmin 11,2 miljoonaa euroa). Digitilausten kasvu kompensoi painetun lehden lehtimyyntitulojen laskua. Sähköisten lehtien arvonlisäveron alennus 1.7.2019 alkaen 24 prosentista 10:een sekä sen myötä toteutetut tilaushinnanalennukset digitilauksissa samoin kuin digitaalisten tilaajasisältöjen merkittävä lisääminen vuoden 2019 aikana edesauttoivat merkittävästi digitilausten myyntiä.

Lehtitoimialan ulkoinen liikevaihto laski -0,7 % (0,2 miljoonaa euroa) ollen 21,5 miljoonaa euroa (21,6 miljoonaa euroa vuonna 2018). Liiketulos kasvoi 2,2 miljoonaa euroon (edellisenä vuonna 1,6 miljoonaa euroa). Liiketulosta paransivat tehdyt sopeutustoimenpiteet sekä pienentyneet valmistus- ja jakelukustannukset.

Toukokuussa 2019 käytiin Sanomalehti Karjalainen Oy:n myyntiä ja markkinointia koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden tuloksena sopeutettiin yhtiön toimintoja ja kuluja vastaamaan mediamarkkinoilla vallitsevaa kysyntää. Myynnin ja markkinoinnin henkilöstön määrä väheni toimenpiteiden jälkeen viidellä henkilötyövuodella, ja myynti organisoitiin uudelleen jakaen se kuluttaja- ja yritysasiakasmyyntiin, joista vastaavat kaksi myyntipäällikköä ovat toimitusjohtajan suorassa alaisuudessa.

Vuonna 2019 lehtitoimialalla toteutettiin lukuisia digihankkeita niin sisällön tekemisessä kuin myynnissä. Tilaaajapolkua yksinkertaistettiin, ja markkinointiautomaatiikka otettiin aktiiviseen käyttöön. Verkkoon tuotiin osin uutena tilaajasisältönä runsaasti videoita, kuvia, striimattuja live-lähetyksiä, podcasteja ja luettuja artikkeleita. Käyttöön otettiin uusi digisovellus ja näköislehti. Karjalaisen lehtiarkiston digitalisointi saatiin päätökseen, ja vuoden 2019 lopulla lanseerattiin Karjalaisen Kaiku-arkisto tuoden se uudeksi tilaustuotteeksi Karjalaisen kestotilaaajille.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit vuonna 2019 ennakkomaksuineen olivat 11,8 miljoonaa euroa eli 11,0 prosenttia liikevaihdosta (8,0 miljoonaa euroa eli 9,2 prosenttia liikevaihdosta edellisenä vuonna). Merkittävin vuoden 2019 investointi oli Hämeen Kirjapaino Oy:n koko osakekannan hankinta.

Rahoitus

Konsernin liiketoiminnan nettorahavirta oli 11,8 miljoonaa euroa (1,4 miljoonaa euroa edellisenä vuonna). Investointien rahavirta oli -8,6 miljoonaa euroa (-7,3 miljoonaa euroa edellisenä vuonna). Rahoituksen rahavirta oli -2,2 miljoonaa euroa (7,4 miljoonaa euroa vuotta aiemmin). IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvatti liiketoiminnan rahavirtaa ja pienensi rahoituksen rahavirtaa 1,9 miljoonaa euroa.

Konsernin korollisen vieraan pääoman määrä oli tarkastelujakson lopussa 41,0 miljoonaa euroa, edellisen vuoden vastaava luku oli 30,1 miljoonaa euroa. IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvatti korollisen vieraan pääoman määrää 5,0 miljoonaa euroa. Tilikaudella maksettiin osinkoja 3,1 miljoonaa euroa. Konsernin rahavarat olivat tilikauden lopussa 7,5 miljoonaa euroa (6,5 miljoonaa euroa edellisenä vuonna). Konsernin omavaraisuusaste oli 45,3 prosenttia (edellisenä vuonna 52,3 prosenttia).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen arvo oli katsauskauden lopussa 13,9 miljoonaa euroa, kun arvo edellisenä vuonna oli 15,1 miljoonaa euroa.

PunaMusta Media Oyj:n omistusosuus Ilkka-Yhtymästä oli katsauskauden päättyessä yli 10 prosenttia (10,18 %) eli yhteensä 99 kpl Ilkka-Yhtymän I-sarjan osaketta ja 2 613 125 kpl II-sarjan osaketta. Osakkeiden kokonaishankintameno on 17,2 miljoonaa euroa ja markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 9,1 miljoonaa euroa.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstömäärä oli katsauskaudella keskimäärin 617 henkilöä (456 henkilöä vuonna 2018), joista osa-aikaisia oli keskimäärin 14 (6). Konsernin palveluksessa oli tilikauden lopussa 651 henkilöä (588 henkilöä vuotta aiemmin), joista osa-aikaisia 16 (7 vuotta aiemmin).

Konsernin työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat tilikaudella 33,0 miljoonaa euroa eli 30,8 prosenttia liikevaihdosta (vuotta aiemmin 26,4 miljoonaa euroa eli 30,1 prosenttia liikevaihdosta).

Riskit ja epävarmuustekijät

Painotoimialalla merkittävimmät riskit liittyvät painotuotteiden kysyntään ja niiden hintatasoon sekä toimialan ylikapasiteettiin. Tuonnin lisääminen vaikeuttaa kilpailutilannetta kotimaassa. Työtaisteluihin liittyvät riskit vaarantavat sekä tuotannon valmistumista että materiaalien saantia ja kuljetusten toteutumista. Verotuksen epätasapaino kotimaan ja tuonnin välillä lisää kysyntäriskin toteutumista. Vientiin liittyvistä riskeistä suurimmat ovat valuuttakurssimuutokset. Venäjän heikko rupla ja epävarmana säilynyt tilanne vaikeuttavat edelleen vientimahdollisuuksia.

Lehtitoimialalla mediamyynnin kehityksellä on merkittävä vaikutus tulokseen. Sanomalehtimainonnan määrä heijastelee yleistä talouskehitystä, yritysten luottamusta tulevaan, valtakunnallisia mainostrendejä sekä lehden ilmestymisalueen taloudellista vireyttä. Lähiajan riskejä ovat ennakoitun hidastuvan talouskasvun vaikutukset reaalityömarkkinoille sekä sen myötä sanomalehtien mainos- ja lehtimyynnituloihin. Mainonnan hajaantuminen sanomalehdistä muihin julkaisuihin ja etenkin kilpaileville digitaalisille alustoille on merkittävä riskitekijä. Lähiajan riskeihin sisältyy myös tulehtunut työmarkkinatilanne, siitä mahdollisesti seuraavat työtaistelut sekä henkilöstökustannusten nousu alan kilpailukykyä heikentävillä palkankorotuksilla. Merkittäviä epävarmuustekijöitä ovat kuluttajien mediankäyttötottumusten muutos ja siinä viime vuosina tapahtuneen murroksen vauhdittuminen entisestään sekä painettujen sanomalehtien jakelun laadun huonontuminen ja kustannusten kohoaminen. Lehtitoimialalla lehden jakelupalvelut ostetaan pääsääntöisesti Posti Oy:ltä.

Konsernin lehtitoimialalla toimivat yhtiöt ostavat lehtien painotyön PunaMusta Oy:ltä. Painamisen laadulla ja varmuudella on merkittävä vaikutus niiden tilaus- ja mediamyynnituloihin.

Suurin osa konsernin lyhytaikaisista saamisista on euroissa. Konsernilla on käytössä luottopoliittika luottoriskin minimoimiseksi.

Arvopaperikauppa ja arvopaperisalkun arvon muutokset voivat vaikuttaa emoyhtiön ja konsernin tulokseen merkittävästi.

Konserni altistuu euribor-sidonnaisten markkinakorkojen muutoksesta johtuvalle korkoriskille. Riskeistä ja niihin varautumisesta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Ympäristöasiat ja vastuullisuus

Konsernissa on sitouduttu noudattamaan ympäristölainsäädäntöä ja kestävän kehityksen periaatteita. Yhtiön laatu- ja ympäristöasioita johdetaan ISO 9001- ja 14001 -standardien vaatimusten mukaisesti. Teknisen ja toiminnallisen laadun perustana ovat asiakkaiden odotukset sekä lait ja asetukset, joten kehitämme jatkuvasti ympäristö- ja laatuasioita. Suuri osa asiakaskunnastamme on erittäin kiinnostuneita näistä asioista.

Konsernissa arvioidaan säännöllisesti liiketoiminnan ympäristövaikutuksia ja merkittävimmille ympäristövaikutuksille laaditaan vuosittain kehitysohjelmiä.

Konsernin painotoimialan yhtiöille on myönnetty Joutsenmerkki eli Pohjoismainen Ympäristömerkki, joka kertoo sitoutumisesta ympäristökuormituksen minimoimiseen. Ympäristömerkki kattaa sanoma- ja aikakauslehtien sekä mainospainotuotteiden tuotannon. PunaMustalla on myös puukuidun alkuperästä ja sen hallintaketjuista kertovat FSC- ja PEFC-sertifioinnit. FSC- tai PEFC-merkityn tuotteen valmistamiseen käytetty puuraaka-aine on peräisin kestäväällä periaatteella hoidetuista - sertifioituista metsistä. Suomen metsistä n. 85%, mutta maailman metsistä vain noin 10% on sertifioituja. Painotoimialan yhtiöillä on Avainlippu-merkin käyttöoikeus, merkki kertoo, että tuote tai palvelu on tuotettu Suomessa ja työllistää Suomessa.

Konsernin koko painotuotannon hiilijalanjälki on laskettu sertifioidulla Climate Calc-menetelmällä. Tämä mahdollistaa myös yksittäisten painotuotteiden hiilijalanjäljen laskennan. Konserni on asettanut tavoitteet ja tehnyt toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Vuonna 2020 konserni pystyy tarjoamaan painotuotteet tuotekohtaisen päästöhyvitysmenettelyn myötä myös täysin hiilineutraalina. Tällöin tuote voidaan merkitä Hiilineutraali painotuote -merkinnällä.

Konsernin yleisen liiketoiminta-, ympäristö- ja vahinkoriskienhallintamenettelyn lisäksi PunaMusta Oy:n digipainolla on erityinen sertifioitu Katakri-turvallisuusluokitus, joka on edellytyksenä kansallista turvallisuutta koskevan materiaalin painamiseen.

Lisää vastuullisuustietoa luettavissa vuosikertomuksen yhteydessä erillisenä julkaistavassa muun kuin taloudellisen tiedon raportissa.

Osakkeet, kaupankäynti ja vaihto

PunaMusta Media Oyj:n osake on listattuna Nasdaq Helsinki Oy:ssä. PunaMusta Media Oyj kuuluu Kulutuspalvelut -toimialaan ja on markkina-arvoltaan pieni yhtiö. Yhtiön kaupankäyntitunnus on PUMU.

Yhtiön osakemäärä on 12 517 360 kpl ja osakepääoma on 1 052 634 euroa. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin. Osakkeen kaupankäyntikurssi tilikauden lopussa oli 6,50 euroa, osakekannan markkina-arvo tilikauden päätöskurssilla oli 81,4 miljoonaa euroa. Osakkeen vaihto tilikauden aikana oli 75 734 kappaletta eli noin 0,61 % osakemäärästä.

Valtiovarainministeriön asetuksessa arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta (1020/2012) 1 luvun 5 §:n 1 momentissa luetellut tiedot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Osakepohjaiset kannustinjärjestelmät

Hallitus päätti 1.3.2019 perustaa yhtiön omistaja-arvon kehitykseen perustuvan kannustinjärjestelmän konsernin avainhenkilöille. Kannustinjärjestelmällä pyritään yhdistämään omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet ja siten kasvattamaan yhtiön arvoa. Uusi kannustinjärjestelmä on osa avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää, jolla avainhenkilöt sitoutetaan yhtiöön ja heille tarjotaan mahdollisuus hyötyä yhtiön osakkeen positiivisesta kehityksestä.

Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, 1.2.2019–31.1.2022, 1.2.2020–31.1.2023 ja 1.2.2021–31.1.2024. Ansaintajakson palkkiot vahvistetaan ja maksetaan avainhenkilöille kunkin ansaintajakson päättymisen jälkeen. Ohjelmaa on kuvattu tarkemmin 1.3.2019 julkaistussa pörssitiedotteessa sekä yhtiön palkka- ja palkkioselvityksessä vuodelta 2019.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut sellaisia liiketapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan tai taseeseen.

Näkymät vuodelle 2020

Makrotalouden epävarmat näkymät vaikeuttavat merkittävästi mediamarkkinoiden kehityksen sekä mainos- ja tilausmyyntitulojen ennustamista. Medialiiton ekonomistin 16.1.2020 julkistetun arvion mukaan luvassa on hidastuvan kasvun vuosi, jona media- ja painotoimialan kokonaisliikevaihdon ei odoteta kasvavan. Kasvunäkymiä hillitsee se, että viime vuosina koettu talouden korkeasuhdannekaan ei kääntänyt media- ja painoalan liikevaihtoa kasvu-uralle ja printtitulojen trendinomainen lasku jatkui euromääräisesti digin kasvua nopeammin. Suhdanteiden

jäähtyminen vaimentaa etenkin painoalan näkymiä. Mediayrityksille helpotusta tuo se, että digitulojen odotetaan kasvavan aiempaa nopeammin erityisesti viime vuonna toteutetun digi-alv:n alennuksen myötä.

Konsernin painotoimialan positiiviset kasvunäkymät vuodelle 2020 perustuvat vuonna 2019 tehtyihin yrityshankintoihin, tarjonnan laajentamiseen ja uudelleen järjestelyjen myötä saavutettaviin kustannushyötyihin. Lehtitoimialalla näkymät perustuvat oletukseen, että kuluttajien ja yritysten luottamus sekä mainosmarkkinoiden kehitys ovat edellisvuoden kaltaisella tasolla. Toiminnan laajentamisella paikallisradiotoimintaan sekä uusilla, digitaalisen arkiston ja maaliskuussa lanseerattavan, erillisen erikoisteemajulkaisujen kaltaisilla uusilla myytävillä tuotteilla kompensoidaan perinteisen liiketoiminnan odotettavissa olevaa liikevaihdon laskua. Painetun lehden jakelun tehostamisesta koituvia tilaustulojen menetyksiä kompensoidaan puolestaan säästöillä jakelukustannuksista sekä digitilauksista tavoiteltavilla lisätuloilla. Lehtitoimialan tilaustulojen ennakoidaan uusien tilaustuotteiden sekä osin myös toteutettujen hinnankorotusten myötä pysyvän edellisen vuoden tasolla. Mainostulojen ennakoidaan laskevan vähintään edellisvuoden eduskuntavaaleista saatujen mainostulojen verran muttei kuitenkaan samassa määrin kuin alalla keskimäärin.

Kokonaisuutena konsernin liikevaihdon odotetaan kasvavan ja liikevoiton arvioidaan paranevan vuoden 2019 tasosta. Vuonna 2019 liikevaihto oli 107,4 miljoonaa euroa ja liikevoitto oli 0,7 miljoonaa euroa.

Arvopaperikauppa ja arvopaperisalkun arvon muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi konsernin tulokseen.

Voitonjako

PunaMusta Media Oyj:n hallitus esittää yhtiökokoukselle jaettavaksi osinkoa 0,25 euroa osakkeelle, yhteensä noin 3,1 miljoonaa euroa. Lisäksi hallituksen käyttöön varataan 100 000 euroa. Konsernin taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut tilikauden päättymisen jälkeen oleellisia muutoksia.

Segmentti-informaatio

Toimintasegmenttien tilinpäätösluvut (1 000 000 euroa) olivat seuraavat:

Toimintasegmentit	2019	Lehti- toimiala	Paino- toimiala	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni jatkuvat
Tulostiedot						
Myynti konsernin ulkopuolelle						
Tavaramyynti		21,5				21,5
Palveluiden myynti			85,8	0,0		85,9
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä		21,5	85,8	0,0		107,4
Konsernin sisäinen myynti		0,1	7,3	2,0	-9,5	0,0
Liikevaihto yhteensä		21,6	93,2	2,1	-9,5	107,4
Liikevoitto		2,2	-0,8	-0,7		0,7
Rahoitustuotot ja -kulut		0,0	-0,3	1,6		1,3
Voitto ennen tuloveroja		2,2	-1,1	0,9		2,0

Toimintasegmentit	2018	Lehti- toimiala	Paino- toimiala	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni jatkuvat
Tulostiedot						
Myynti konsernin ulkopuolelle						
Tavaramyynti		21,6				21,6
Palveluiden myynti			65,9	0,1		65,9
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä		21,6	65,9	0,1		87,6
Konsernin sisäinen myynti		0,1	5,1	1,8	-7,0	0,0
Liikevaihto yhteensä		21,7	71,0	1,9	-7,0	87,6
Liikevoitto		1,6	-0,7	-0,1		0,7
Rahoitustuotot ja -kulut		0,0	0,6	1,0		1,7
Voitto ennen tuloveroja		1,6	-0,1	0,9		2,4

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA (IFRS)

	Liitetieto	2019	2018
LIKEVAIHTO	1	107 353 365,82	87 587 683,37
Liiketoiminnan muut tuotot	3	2 843 877,40	1 732 174,57
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		204 202,20	-105 766,42
Valmistus omaan käyttöön		287 799,47	157 070,54
Materiaalit ja palvelut		-52 054 927,70	-43 128 657,88
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	6	-33 035 433,94	-26 405 436,16
Poistot ja arvonalentumiset	5	-8 808 271,38	-5 127 553,08
Liiketoiminnan muut kulut	4	-16 112 644,74	-13 969 207,90
LIKEVOITTO	1	677 967,13	740 307,04
Rahoitustuotot ja -kulut (netto)	7	1 316 607,11	1 675 887,82
VOITTO ENNEN VEROJA		1 994 574,24	2 416 194,86
Tuloverot	8	314 964,88	-511 706,43
TILIKAUDEN TULOS YHTEENSÄ		2 309 539,12	1 904 488,43

Muut laajan tuloksen erät

Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset 13

Laskennallisen verovelan/-saamisen osuus edellisestä

TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ 2 309 539,12 1 904 488,43

Tilikauden voiton jakautuminen

Emoyhtiön omistajille 2 303 328,48 1 904 488,43

Määräysvallattomille omistajille 6 210,64

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajille 2 303 328,48 1 904 488,43

Määräysvallattomille omistajille 6 210,64 0,00

Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta

laskettu osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR) 9 0,18 0,15

Konsernilla ei ole laimentavia kantaosakkeiden määrää lisääviä osaketekijöitä.

KONSERNITASE (IFRS)	Liitetieto	2019	2018
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	11	53 088 994,12	52 923 617,64
Muut aineettomat hyödykkeet	10	7 813 224,58	1 884 812,99
Sijoituskiinteistöt	11	60 850,39	79 902,31
Osuudet osakkuusyrietyksissä	12	22 943,10	22 943,10
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	13	527 084,78	591 918,40
Saamiset	16	1 637 269,01	1 479 568,60
Käyttöoikeusomaisuuserä	22	4 820 771,01	
Pitkäaikaiset varat yhteensä		67 971 136,99	56 982 763,04
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	4 504 794,50	4 119 538,73
Myyntisaamiset	16	11 662 924,74	10 370 177,91
Muut saamiset	16	2 147 617,85	2 230 857,49
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	13	13 941 036,31	15 078 518,40
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	16	1 004 425,29	687 188,84
Rahavarat	17	7 478 629,03	6 490 313,39
Lyhytaikaiset varat yhteensä		40 739 427,72	38 976 594,76
VARAT YHTEENSÄ		108 710 564,71	95 959 357,80
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma	18	1 052 634,41	1 052 634,41
Ylikurssirahasto	18	7 667 849,03	7 667 849,03
Käyvän arvon rahasto			
Kertyneet voittovarot		39 645 786,03	40 616 867,56
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		48 366 269,47	49 337 351,00
Määräysvallattomien omistajien osuus		50 621,71	
Oma pääoma yhteensä		48 416 891,18	49 337 351,00
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	14	4 473 171,92	3 764 874,44
Vuokrasopimusvelka	22	3 005 974,80	
Pitkäaikaiset korolliset velat	19	17 351 739,14	10 969 632,85
Muut pitkäaikaiset velat	19	130 898,12	12 897,05
Pitkäaikaiset velat yhteensä		24 961 783,98	14 747 404,34
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat	20	4 478 545,17	4 439 188,43
Vuokrasopimusvelka	22	1 971 073,90	
Muut lyhytaikaiset velat	20	10 214 376,77	8 289 438,43
Lyhytaikaiset korolliset velat	19	18 667 893,71	19 145 975,60
Lyhytaikaiset velat yhteensä		35 331 889,55	31 874 602,46
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		108 710 564,71	95 959 357,80

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirrat		
Tilikauden voitto	2 309 539,12	1 904 488,43
Oikaisut:		
Liiketoimet joihin ei liity maksutapahtumaa		
Poistot	6 698 743,14	5 190 053,08
IFRS16 poistot	2 109 528,24	
Arvopaperivaraston arvonmuutos	85 364,70	-318 449,92
Laskennallisten verojen muutos	-376 808,62	191 101,94
Korkokulut ja muut rahoituskulut	471 819,49	419 905,39
Korkotuotot	-164 481,09	-1 095 320,24
Arvopaperien myyntivoitot	-347 154,33	-88 653,05
Osinkotuotot	-1 425 628,77	-655 818,00
Verot	61 843,74	320 604,49
Käyttöpääoman muutokset:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	413 668,94	-187 047,61
Vaihto-omaisuuden muutos	87 161,23	219 607,38
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-166 970,06	-858 516,27
Maksetut korot	-473 294,12	-486 100,07
IFRS 16 korkokulut	-63 472,89	
Saadut korot liiketoiminnasta	157 108,80	190 228,55
Osinkotulot ja pääomanpalautukset	1 425 628,77	655 818,00
Arvopaperien myynti	1 936 073,00	758 693,05
Arvopaperiostot	-536 801,28	-3 816 976,08
Maksetut/saadut verot	-382 342,05	-941 576,97
Liiketoiminnan nettorahavirta	11 819 525,96	1 402 042,10
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-2 506 978,28	-4 900 478,45
Tytäryrityksen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-6 972 951,05	-2 540 320,91
Hankitut osakkeet	-31 444,35	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	864 648,51	150 000,00
Investointien rahavirta	-8 646 725,17	-7 290 799,36
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	60 800 000,00	58 049 000,00
Lainojen takaisinmaksut	-57 909 635,84	-45 676 400,09
IFRS 16 velkapääoman lyhennykset	-1 948 418,75	
Maksetut osingot	-3 120 640,00	-4 999 672,00
Oman pääoman muutokset	-5 790,56	
Rahoituksen rahavirta	-2 184 485,15	7 372 927,91
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	988 315,64	1 484 170,65
Rahavarat tilikauden alussa	6 490 313,39	5 006 142,74
Rahavarat tilikauden lopussa	7 478 629,03	6 490 313,39

Rahoitukseen liittyvien velkojen täsmäytyslaskelma

1000 EUR	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua	Yhteensä
Rahoitusvelat 1.1.2019	19 146	10 970	30 116
Rahavirrat	-810	3 700	2 890
Hankinnat	332	2 682	3 014
Rahoitusvelat 31.12.2019	18 668	17 352	36 020
Rahoitusvelat 1.1.2018	8 808	3 596	12 404
Rahavirrat	10 127	2 246	12 373
Hankinnat	211	5 128	5 339
Rahoitusvelat 31.12.2018	19 146	10 970	30 116

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

EUR	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön osakkeen- omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysvallatto- mien omistajien osuus	Yhteensä
Oma pääoma IFRS 1.1.2019	1 052 634,41	7 667 849,03	0,00	40 616 867,56	49 337 351,00	0,00	49 337 351,00
Laaja tulos							
Tilikauden tulos				2 303 328,48	2 303 328,48	6 210,64	2 309 539,12
Myytävissä olevat rahoitusvarat							
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,00	2 303 328,48	2 303 328,48	6 210,64	2 309 539,12
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako				-3 129 340,00	-3 129 340,00		-3 129 340,00
Muut muutokset				-145 070,01	-145 070,01	44 411,07	-100 658,94
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-3 274 410,01	-3 274 410,01	44 411,07	-3 229 998,94
Oma pääoma IFRS 31.12.2019	1 052 634,41	7 667 849,03	0,00	39 645 786,03	48 366 269,47	50 621,71	48 416 891,18
Oma pääoma IFRS 1.1.2018	1 052 634,41	7 667 849,03	0,00	43 789 409,41	52 509 892,85	294 351,42	52 804 244,27
Laaja tulos							
Tilikauden tulos				1 904 488,43	1 904 488,43	0,00	1 904 488,43
Myytävissä olevat rahoitusvarat							
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,00	1 904 488,43	1 904 488,43	0,00	1 904 488,43
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako				-5 006 944,00	-5 006 944,00	-6 648,00	-5 013 592,00
Muut muutokset				-70 086,28	-70 086,28	-287 703,42	-357 789,70
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-5 077 030,28	-5 077 030,28	-294 351,42	-5 371 381,70
Oma pääoma IFRS 31.12.2018	1 052 634,41	7 667 849,03	0,00	40 616 867,56	49 337 351,00	0,00	49 337 351,00

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

PunaMusta Media (aiemmin Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj) -konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisen tilinpäätöskäytännön (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen standardeja, jotka on hyväksytty EU:ssa ja jotka ovat voimassa tilinpäätöksen laatimishetkellä 31.12.2019.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Konsernitilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta.

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeinen tulevaisuutta koskeva oletus ja sellainen tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvä keskeinen epävarmuustekijä, joka voisi aiheuttaa riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta seuraavan tilikauden aikana on arvonalentumistarkastelu. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerryttävissä oleva rahamäärä on määriteltävä käyttöarvoon perustuen. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää PunaMusta Media Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista. Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden hankinnasta syntyneen liikearvon käsittelyä kuvataan kohdassa "Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet". Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, joista konserni omistaa yleensä 20 -50 % äänivallasta tai joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei niitä yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen.

PunaMusta Media -konsernin muodostavat 31.12.2019 emoyhtiö PunaMusta Media Oyj, ja sen tytäryhtiöt PunaMusta Oy, Forssan Kirjapaino Oy, Hämeen Kirjapaino Oy, Smart Files Oy, Sanomalehti Karjalainen Oy, Karelia Viestintä Oy, Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Ylä-Karjala Oy ja Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy. Forssan Kirjapaino Oy:n tytäryhtiöt Forssa Print Ab ja FA Holding Oy on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska näillä ei ole oleellista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan. Vuoden 2019 aikana tytäryhtiöistä Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy sulautui Faktor Oy:öön 31.3.2019 ja Faktor Oy sekä Erweko Oy sulautuivat PunaMusta Oy:öön 31.12.2019.

Väli-Suomen Media Oy, josta konsernin omistusosuus on 25 prosenttia, on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska sillä ei ole oleellista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset erät kirjataan euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset monetaariset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja. Ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaanrahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten velkojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Aineelliset hyödykkeet

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa tarkastetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	6-40 vuotta
Rakennusten irtaimet ainesosat	10 vuotta
Väestönsuojat	15 vuotta
Sanomalehtitiraatio	20 vuotta
Painon ja postituksen koneet	3-20 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3-10 vuotta
Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5-10 vuotta

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, mikäli ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Ennakkomaksuihin kirjataan tilikauden aikana hankitut aineelliset hyödykkeet, jotka otetaan tuloa tuottavaan käyttöön myöhemmin tilikausina.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin liittyvät avustukset, on kirjattu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan taseessa hankintamenoon vähennettynä poistoilla ja arvonalentumisilla. Käypä arvo määritetään ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemän arvion tai toteutuneiden kauppahintojen perusteella ja ilmoitetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa (kohta 11).

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistymisestä syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisten varalta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Kehittämismenot aktivoidaan taseeseen ainostaan, mikäli ne täyttävät IAS 38 -standardissa esitetyt vaatimukset kehittämismenojen aktivoinnille. Konserni on aktivoinut kehittämismenoja liittyen konsernin SmartHub- järjestelmän eri ominaisuuksien kaupallistamiseen ja oman palvelutuotannon kehittämiseen. Kehittämismenot, jotka eivät täytä aktivointikriteereitä sekä kaikki tutkimusmenot kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti kaudelle, jolla ne syntyvät. Aiemmin kuluksi kirjattuja menoja ei aktivoida myöhemmin. Kehittämismenot poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa, kolmessa- viidessä vuodessa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Liikearvon ja kehittämismenojen lisäksi konsernin aineettomat hyödykkeet koostuvat pääsääntöisesti atk-ohjelmistojen lisensseistä, julkaisuoikeuksista, teknologioista, asiakassuhteista ja brändiarvosta sekä tilaaja- ja ilmoittajarekistereistä.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Liiketoimintojen yhdistämissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Tasapoistot hyödykkeistä tehdään arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa, yleensä viidessä vuodessa.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Vieraan pääoman menojen jaksottamisessa on käytetty efektiivisen koron menetelmää.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden valmistamis- ja rakentamisajalta kertyneet vieraan pääoman menot kirjataan osaksi hankintamenua. Aktivoitavia vieraan pääoman menoja ei ole ollut tilikaudella tai vertailukaudella.

Arvonalentumiset

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain keskeneräisestä aineettomasta hyödykkeestä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvo testataan vähintään kerran vuodessa riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo, joka saadaan diskonttaamalla omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön vastaiset rahavirrat nykyarvoon. Liikearvon testauksessa kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille. Konsernin liikearvot testataan toimialatasolla. Konsernin johto on määrittänyt painotoimialalle kaksi rahavirtaa kerryttävää yksikköä, painotoiminnot ja medialogistiikkatoiminnot. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos olosuhteissa tapahtuu muutos, ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota. Liikearvosta tehtyä arvonalentumiskirjausta ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joiden järjestelyyn sisältyy yksilöitävissä oleva omaisuuserä ja jonka käyttöä konserni voi hallita tietyn ajanjakson ajan korvausta vastaan, luokitellaan vuokrasopimuksiksi. Konsernin vuokrasopimukset liittyvät pääasiassa liiketoiminnassa käytettyihin koneisiin, kalustoon ja toimitiloihin. IFRS 16- standardin mukaisesti konserni kirjaa suurimman osan sopimuksta taseeseen käyttöoikeusomaisuuseränä ja vuokrasopimusvelkana. Käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan hankintamenuon ja ne poistetaan tasaisesti vuokra-ajan kuluessa.

Vuokra-aika on ajanjakso, jona sopimus ei ole purettavissa ja jonka aikana konsernilla on oikeus käyttää vuokrasopimuksen kohteena olevaa hyödykettä. Vuokrakauden pituutta määriteltäessä otetaan huomioon optio vuokrasopimuksen jatkamisesta, jonka konserni arvioi kohtuullisella varmuudella hyödyntävänsä ja optio vuokrakauden päättämisestä, jota konserni kohtuullisella varmuudella ei aio hyödyntää.

Konserni soveltaa standardin sallimia helpotuksia olla kirjaamatta taseeseen lyhytaikaisia vuokrasopimuksia, joissa vuokraus on 12 kuukautta tai vähemmän ja arvoltaan vähäisiä vuokrasopimuksia, joissa omaisuuserän arvo on vähemmän kuin 5000 USD. Tällaiset sopimukset kirjataan kuluksi vuokra-ajan kuluessa.

Vuokramaksut diskontataan käyttäen vuokrasopimuksen sisäistä korkoa. Konsernin vuokrasopimuksissa tämä ei ole yleensä suoraan määritettävissä, jolloin kullekin omaisuusryhmälle määritetään sisäinen korko. Konserni käyttää johdon arvioimaa yrityksen lisäluoton korkoa eli korkoa, jota vuokralle ottaja maksaisi vuokrasopimuksen alkamisajankohtana lainasta hankkiakseen vastaavan omaisuuserän. Lisätietoja konsernin vuokrasopimuksista liitetiedossa 22.

Konserni vuokralle antajana

Konserni toimii vähäisessä määrin vuokralle antajana vuokratessaan edelleen omistamiaan kiinteistöjä. Konsernin saamat vuokratuotot koostuvat pääsääntöisesti liike- ja asuinhuoneistojen vuokratuotoista. Konsernin ulkopuolelle vuokratut omaisuuserät käsitellään operatiivisina vuokrasopimuksina, koska omistukselle ominaiset riskit ja edut eivät olennaisilta osin siirry. Vuokratuotot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle annettuja hyödykkeitä.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konserniyhtiöillä on lakisääteinen TYEL-eläkevakuutus sekä vapaaehtoisia lisäeläkkeitä Suomessa ja ne on järjestetty eläkevakuutusyhtiön kautta. Eläkejärjestelyt käsitellään maksupohjaisena, jolloin niihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernin osakeperusteinen kannustinjärjestelmä, joka on sidottu yhtiön osakkeen arvon kehitykseen ennalta määrättyä ajanjaksona, arvostetaan raportointipäivän osakkeen käypään arvoon ja kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan kannustinjärjestelmän keston juoksuaikana. Kun kannustinjärjestelmässä määritelty ajanjakso loppuu ja työssäoloehto täyttyy, osakeperusteinen palkkio maksetaan käteisenä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon.

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat**Rahoitusvarat**

Pohjois-Karjalan Kirjapaino -konsernin rahoitusvarat on luokiteltu IFRS 9:n mukaisesti seuraaviin ryhmiin: jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvarat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sekä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostetut rahoitusvarat.

Luokittelu tapahtuu rahoitusvaran alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja siihen vaikuttaa sopimukseen perustuvien rahavirtojen luonne sekä rahoitusvarojen hallinnointiin sovellettava liiketoimintamalli.

Rahoitusvarat esitetään lyhytaikaisina, jos niiden maturiteetti on lyhempi kuin 12 kuukautta, sijoituksesta aiotaan luopua 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä tai niitä pidetään kaupankäyntitarkoituksessa.

Jaksotettuun hankintamenoan kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan, jos rahoitusomaisuutta pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on sopimukseen perustuvien kiinteiden tai ennalta määritettyjen rahavirtojen kerääminen.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä yhtiö pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin pitkä- ja lyhytaikaiset lainasaamiset, myyntisaamiset ja muut saamiset ja ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan.

Konserni kirjaa jaksotettuun hankintamenoan arvostettavien rahoitusvarojen osalta luottotappiovarauksen perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin IFRS 9:n mukaan. Lisätietoja liitetiedosta 21 rahoitusriskien hallinta.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa, pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Ryhmän erät ovat pääsääntöisesti markkinoilla noteerattuja osakkeita. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon ja kaikkien ryhmän sijoitusten käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta, joka on tilinpäätöspäivän ostonoteeraus.

Konserni on päättänyt arvostaa myös muut sijoitukset peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Taseen pitkäaikaisiin varoihin kuuluvat sijoitukset sisältävät pääsääntöisesti listaamattomien yhtiöiden osakkeita, jotka arvostetaan käypään arvoon. Johdannais sopimukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Tilinpäätöshetkellä konsernissa ei ollut johdannais sopimuksia.

Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat arvostusvoitot ja -tappiot että realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Nettovoittoihin tai -tappioihin sisältyy osinkotuottoja.

Jos osakkeiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittellä, ne on arvostettu hankintamenoan vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Konsernilla ei ole käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattuja muita sijoituksia. Käypään arvoon muiden laajan tuloksien erien kautta kirjatuista muista sijoituksista ei kirjata luottotappiovarauksia, ja käyvän arvon arvostustulosta ei koskaan kirjata tuloslaskelmaan.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteinen raha, pankkitalletukset, joiden maturiteetti on lyhyt (noin alle 3 kk) sekä pankkitilien varat.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Mahdolliset transaktiomenot sisällytetään rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Käytössä olevat pankkitilien limiitit kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun konserni on täyttänyt sopimusveloitteensa.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Tuloverot

Konsernin verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat veronoinnukset sekä laskennallisen verosaamisen ja verovelan muutoksen. Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen kolmen seuraavan vuoden ennusteeseen perustuen vain siihen määrään asti kun on todennäköistä, että niitä voidaan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan aina jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Myynnin tuloutus

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käypään arvoon arvostettuina välillisillä veroilla, alennuksilla ja valuuttamääräisen myynnin kurssierolla oikaistuin.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu (suoritevelvoite). Suoritevelvoitteella tarkoitetaan erotettavissa olevia tuotetta tai palvelua, josta asiakas voi hyötyä erikseen.

Konsernin tavaramyynti koskee lehtien tilausmyyntiä, jossa määräysvalta tavaraan siirtyy asiakkaalle päivittäin ajan kuluessa ja samalla suoritevelvoite täyttyy. Tuloutus tapahtuu ajan kuluessa perustuen toimitettujen lehtien määrään ja tilauskauden keston. Konsernin mediamyynti käsittää tuotteita ja palveluita, joita julkaistaan lehdissä ja radiossa. Mediamyynnin suoritevelvoite täyttyy mainoksen julkaisun yhteydessä ja tuloutus tapahtuu palvelun suorittamisen jälkeen.

Konsernin palvelumyynti muodostuu pääsääntöisesti painopalveluiden ja painamiseen liitännäisten palveluiden myynnistä. Palvelumyynnin suoritevelvoite täyttyy palvelun luovutuksen yhteydessä asiakkaan vastaanottaessa palvelun.

Suurin osa konsernin palvelumyynnistä pohjautuu kiinteähintaisiin sopimuksiin, jolloin myös myyntituotto määräytyy näiden kiinteiden hintojen perusteella. Transaktiohintaa määritetään pääsääntöisesti asiakkaan ja yhtiön välisissä sopimusneuvotteluissa. Konsernin myyntisopimuksissa maksuehdot muodostuvat normaalisti kiinteän maksuaikataulun mukaisesti.

Yleisimmät maksuehdot vaihtelevat 14-30 päivän välillä. Joillakin asiakkailla voi olla sopimuksiin perustuvia vuosialennuksia, jotka ovat riippuvaisia ostovolyymeista. Konsernin asiakassopimuksiin ei sisälly palautus- ja takaisinmaksuveloitteita.

Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus maksunsaamiseen on syntynyt.

IFRS-Standardimuutokset

Vuonna 2019 konserni otti käyttöön seuraavat IASB:n julkaisemat uudet tai muutetut standardit.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Konserni soveltaa standardin käyttöönotossa yksinkertaistettua menettelytapaa, jossa soveltamisen kumulatiivinen vaikutus näytetään 1.1.2019 avaavassa taseessa. Käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ei oikaista.

IFRS 16 Vuokrasopimukset käyttöön oton seurauksena lähes kaikki vuokrasopimukset tullaan merkitsemään taseeseen, sillä operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingopimuksia ei enää erotella. IFRS 16 korvaa aikaisemman IAS 17 Vuokrasopimukset-standardin.

Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka.

Käyttöoikeusomaisuuseristä tehdyt poistot ja vuokrasopimusvelan korot kirjataan tuloslaskelmaan.

Standardi sisältää lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä varten laaditut vapaaehtoiset helpotukset, joita konserni soveltaa. Näihin liittyvät maksut kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

Vuokralle antajien soveltamaan kirjanpitokäsittelyyn ei tule merkittäviä muutoksia.

IFRS 16-standardin käyttöönoton vaikutuksesta konserni on kirjannut taseeseen uusia varoja ja velkoja, lähinnä leasingkoneiden, toimitilojen ja autojen vuokrasopimuksista. Vuokrasopimukset on jaettu konsernissa kolmeen eri komponenttiin: koneisiin ja kalustoon, autoleasingopimuksiin ja rakennuksiin ja maa-alueisiin.

Koneiden ja kaluston vuokrakauden pituus on pääasiallisesti määritelty sopimuksissa ja niiden keskimääräinen kesto on 3-5 vuotta.

Koneiden ja kaluston vuokrasopimuksissa ei ole määritelty selvästi sopimuksen sisäistä korkokantaa. Konserni on määritellyt käytetyn diskonttokoron markkinahintaisen rahoituskoron ja riskipreemion avulla. Määrittelyssä on käytetty johdon arviota.

Pienet IT-laitteet ja muut arvoltaan vähäiset sopimukset on jätetty IFRS 16-vuokrasopimusmäärittelyn ulkopuolelle käyttäen hyväksi standardin sallimaa helpotusta.

Autoleasingopimukset koostuvat lähinnä konsernin työsuhdeautoista. Näissä vuokrakausi on pitkäaikainen ja kaikki sopimukset ovat määräaikaista, jolloin vuokrakauden pituus vastaa vuokrasopimuksen kestoja. Diskonttokorko on määritelty konsernin keskimääräisen lyhytaikaisen rahoituksen koron ja viitekoron perusteella.

Rakennukset ja maa-alueet koostuvat konsernin vuokraamista toimitiloista. Vuokrakauden pituus vastaa vuokrasopimuksen kestoja.

Poikkeuksena tähän sääntöön ovat sopimukset, joissa konserni tulee lähes varmasti käyttämään vuokrasopimukseen kuuluvan option pidentää sopimusta tai toistaiseksi voimassa olevat sopimukset, joissa on alle 12 kk:n irtisanomisaika. Näiden sopimusten kesto on määritelty oletetun vähimmäiskeston mukaisesti käyttäen johdon arviota. Maksimivuokra-aikana on käytetty 10 vuoden kestoja.

Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten kesto tarkastellaan vuosittain. Diskonttokoroko on määritelty konsernin pitkäaikaisen rahoituksen korkotason ja riskipreemion mukaisesti. Määrittelyssä on käytetty johdon arviota.

Standardin käyttöönoton yhteydessä konserni on kirjannut noin 4,7 miljoonaa euroa uusia omaisuuseriä vuokraoikeuksista ja vastaavasti niihin liittyviä leasingvelan 1.1.2019.

Standardin käyttöönotto heikensi vuoden 2019 liikevoittoa 0,1 miljoonaa euroa.

Standardin käyttöönotolla on vaikutus myös konsernin rahavirtalaskelman esitystapaan. Liiketoiminnan rahavirta parani ja rahoitustoiminnan rahavirta laski noin 1,9 miljoonaa euroa. Aikaisemmin leasingmaksut esitettiin täysimääräisinä liiketoiminnan rahavirrassa ennen rahoituseriä ja veroja. Siirtymähetkellä painotettu keskimääräinen vuokralle ottajan lisäluoton korko oli 1,33 %.

Seuraavassa taulukossa esitetään 31.12.2018 hetkellä olleiden vuokravastuiden ja 1.1.2019 kirjattujen vuokrasopimusvelkojen välinen täsmäytyslaskelma.

	1000 eur
Operatiiviset vuokravastuut 31.12.2018	4 288
Diskontattuna käyttäen keskimääräistä vuokralle ottajan lisäluoton korkoa	4 091
Vähennetään lyhytaikaiset vuokrasopimukset, joita ei ole kirjattu taseeseen	-472
Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset, joita ei esitetty vastuissa 31.12.2018	1 037
Muutos (optiot, muut kuin vuokrakomponentit, ei alkaneet sopimukset)	
Muut oikaisut	-1
Vuokrasopimusvelka 1.1.2019	4 655

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Muilla uusilla tai uudistetuilla IFRS-standardeilla, standardimuutoksilla tai tulkinnoilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta konsernin tuleviin tilinpäätöksiin.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(1 000 euroa)

1. Segmentti-informaatio

Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Konsernissa segmentin tulos on liikevoittotas. Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinaperusteinen.

Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä kaudella.

Konsernin toimintasegmentit

Lehti-toimiala: sanomalehtien kustantaminen Sanomalehti Karjalainen Oy, Karelia Viestintä Oy, Keski-Karjalan Kustannus Oy, Lieksan Lehti Oy, Pogostan Sanomat Oy, Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy ja Ylä-Karjala Oy

Paino-toimiala: PunaMusta Oy, Forssan Kirjapaino Oy, Hämeen Kirjapaino Oy ja Smart Files Oy
Tilikauden aikana Erweko Oy, Faktor Oy ja Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy sulautuivat PunaMusta Oy:öön.

Muut toiminnot pitävät sisällään emoyhtiötoiminnot, arvopaperikaupan ja kiinteistöjen vuokraustoiminnan.

Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön ylintä operatiivista päätösvaltaa käyttää hallitus. Ylin operatiivinen päätöksentekijä ei seuraa segmenttikohtaisesti varoja ja velkoja.

Toimintasegmentit	2019	Lehti-toimiala	Paino-toimiala	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Tulostiedot						
Myynti konsernin ulkopuolelle						
Tavaramyynti		21 488 424,18				21 488 424,18
Palveluiden myynti			85 822 855,32	42 086,32		85 864 941,64
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä		21 488 424,18	85 822 855,32	42 086,32		107 353 365,82
Konsernin sisäinen myynti		86 058,27	7 329 536,31	2 047 000,00	-9 462 594,58	0,00
Liikevaihto yhteensä		21 574 482,45	93 152 391,63	2 089 086,32	-9 462 594,58	107 353 365,82
Liikevoitto		2 188 733,47	-772 364,19	-738 402,15		677 967,13
Rahoitustuotot ja -kulut		11 286,21	-329 203,01	1 634 523,91		1 316 607,11
Voitto ennen tuloveroja		2 200 019,68	-1 101 567,20	896 121,76		1 994 574,24
Tuloverot		-5 879,28	21 858,63	298 985,53		314 964,88
Tilikauden voitto		43 888,45	1 412 158,81	699 138,52		2 309 539,12
Investoinnit		315 185,59	1 791 328,72	400 882,22		2 507 396,53
Poistot		259 610,20	7 143 484,56	1 405 176,62		8 808 271,38

Toimintasegmentit	2018	Lehti-toimiala	Paino-toimiala	Muut toiminnot	Konsernierät	Konserni
Tulostiedot						
Myynti konsernin ulkopuolelle						
Tavaramyynti		21 643 947,81				21 643 947,81
Palveluiden myynti			65 877 894,06	65 841,50		65 943 735,56
Myynti konsernin ulkopuolelle yhteensä		21 643 947,81	65 877 894,06	65 841,50		87 587 683,37
Konsernin sisäinen myynti		74 902,94	5 091 782,76	1 811 880,00	-6 978 565,70	0,00
Liikevaihto yhteensä		21 718 850,75	70 969 676,82	1 877 721,50	-6 978 565,70	87 587 683,37
Liikevoitto		1 588 080,38	-698 955,56	-148 817,78		740 307,04
Rahoitustuotot ja -kulut		5 653,16	639 084,06	1 031 150,60		1 675 887,82
Voitto ennen tuloveroja		1 593 733,54	-59 871,50	882 332,82		2 416 194,86
Tuloverot		-6 424,56	-85 127,50	-420 154,37		-511 706,43
Tilikauden voitto		21 036,51	-536 540,16	2 419 992,08		1 904 488,43
Investoinnit		413 036,03	4 349 203,83	3 268 442,69		8 030 682,55
Poistot		152 011,09	3 603 225,09	1 372 316,90		5 127 553,08

Maantieteelliset myyntitiedot

Konsernin maantieteellinen ulkoinen myynti on esitetty asiakkaan maantieteellisen sijainnin mukaan.

	2019	Suomi	Muu Eurooppa	Venäjä	USA	Konserni
Liikevaihto		99 726 376,07	4 957 269,60	2 573 368,15	96 352,00	107 353 365,82

	2018	Suomi	Muu Eurooppa	Venäjä	USA	Konserni
Liikevaihto		81 220 014,71	3 719 954,75	2 647 713,91		87 587 683,37

Myyntituotot tuoteryhmittäin/ulkoinen liikevaihto

	2019	2018
Lehtitoimiala		
Tilausmyynti	11 108 604,61	11 171 267,47
Ilmoitusmyynti	10 371 487,03	10 455 015,17
Palvelujen myynti, muu myynti	8 530,92	17 665,17
Painotoimiala		
Painotoiminnot	74 080 214,18	58 882 025,88
Palvelujen myynti, muu myynti	11 742 961,15	6 995 868,18

Konsernissa tuotot liiketoimista yhdenkään yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa eivät ylitä 10 prosenttia yhteisön tuotoista.

Lehtitoimialan tilausmyynnin osuus saaduista ennakoista	2019	2018
Tilausmyynti	11 108 604,61	11 171 267,47
Kirjattu tilausmyyntiennakoista	1 448 141,10	1 421 651,15
Tilikauden aikainen myynti	9 660 463,51	9 749 616,32

Myyntituotot liiketoiminnoittain/ulkoinen liikevaihto (miljoonaa euroa)

	1-12/2019	1-12/2018	MUUTOS
Kustannustoiminta			
Sisältöliikevaihto	11,1	11,2	-0,1
Mainosmyynnin liikevaihto	10,4	10,5	-0,1
Muu myynti	0,0	0,0	0,0
Ulkoinen liikevaihto yht.	21,5	21,6	-0,2
Painotoiminta			
Painamisen liikevaihto	74,1	58,9	15,2
Palveluliikevaihto	11,7	7,0	4,7
Ulkoinen liikevaihto yht.	85,8	65,9	19,9
Muu toiminta			
	0,0	0,1	0,0
Konserni yhteensä	107,4	87,6	19,8

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

	2019	2018
Lehtitoimiala	106	111
Painotoimiala, jatkuvat toiminnot	486	325
Muut toiminnot	25	19
Yhteensä	617	455

2. Hankitut ja mydyt liiketoiminnot

Hankinnat

Vuosi 2019

Vuoden 2019 maaliskuussa konserni osti Satavision Oy:n print-liiketoiminnan. Print-liiketoiminta tuli osaksi painotoimiala-segmenttiä. Hankinnasta suoritettu vastike oli 0,4 miljoonaa euroa ja kirjatut varat olivat 0,2 miljoonaa euroa. Hankinnalla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden liikevaihtoon. Hankinnalla konserni laajensi suurkuvapainamisen liiketoimintoja sekä palveluvalikoimaa digitaalisiin ratkaisuihin ja autoteippauksiin. Kauppahintaan ei sisällynyt lisäkauppahintaelementtejä.

Heinäkuussa 2019 konserni osti Hämeen Kirjapaino Oy:n koko osakekannan. Hankinta tuli osaksi painotoimiala-segmenttiä. Yrityskauppa vahvistaa merkittävästi konsernin painotoimialan asemaa ja kasvua. Samalla konserni sai valikoimaansa uusia digiviestinnän palveluja mahdollistaen entistä kokonaisvaltaisemman myynnin tarjoamisen. Konsernin hallussa ei ollut yhtiön osakkeita ennen yrityskauppaa ja osakkeet vaihtoivat omistajaa kaupantekopäivänä. Kauppahintaan ei sisällynyt lisäkauppahintaelementtejä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetyt määrät Satavision Oy:n print-liiketoiminnasta ja Hämeen Kirjapaino Oy:stä maksetuista vastikkeista, yrityshankintojen rahavirtavaikutuksista sekä varojen ja velkojen arvoista hankintahetkellä.

	Satavision Oy	Hämeen Kirjapaino Oy
	MEUR	MEUR
Vastike		
Hankintameno	0,4	9,2
Kokonaishankintameno	0,4	9,2
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus	MEUR	MEUR
Maksettu hankinta	0,4	9,2
Hankitut rahavarat	0,0	2,4
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	0,4	6,8

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

	MEUR	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,1
Asiakassuhteet (sis.muihin aineettomiin hyödykkeisiin)	0,2	1,8
Teknologia (sis.muihin aineettomiin hyödykkeisiin)	0,0	0,7
Aineelliset hyödykkeet	0,0	7,2
Sijoitukset	0,0	0,0
Vaihto-omaisuus	0,1	0,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,0	1,6
Rahavarat	0,0	2,4
Varat yhteensä	0,4	14,3
Rahoitusvelat	0,0	5,3
Ostovelat ja muut velat	0,0	3,0
Varaukset ja velat yhteensä	0,0	8,3
Nettovarallisuus yhteensä	0,4	5,9
Liikearvo	0,1	3,3

Aineettomien hyödykkeiden ja myyntisaamisten käypään arvoon ei sisällynyt riskiä hankintojen osalta.

Satavision Oy:n hankinnasta syntyi 0,1 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu pääasiassa liiketoimintaa osaavaan henkilöstön arvoon. Hämeen Kirjapaino Oy:n hankinnasta syntynyt 3,3 miljoonan euron liikearvo koostuu odotettavissa olevista tuotto- ja kulusynergioista, henkilöstöstä sekä kohdistamattomasta teknologiaosaamisesta.

Hankittujen yhtiöiden konsernissa oloajan liikevaihdot n. 6,1 miljoonaa euroa ja tulos n. -0,8 miljoonaa euroa sisältyvät konsernin vuoden 2019 laajaan tuloslaskelmaan. Jos tilikauden aikana hankitut liiketoiminnot olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2019 alusta lähtien, olisi konsernin liikevaihto kasvanut arviolta 5,6 miljoonaa euroa ja tulos parantunut arviolta 0,5 miljoonaa euroa.

Vuosi 2018

Vuoden 2018 elokuussa konserni osti Oy Najaros Ab:n radioliiketoiminnot. Radioliiketoiminta tuli osaksi lehtitoimiala-segmenttiä. Hankinnasta suoritettu vastike ja kirjatut varat olivat nimelliset eikä hankinnalla ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden liikevaihtoon.

Konserni osti elokuun 2018 lopussa lehtien ja julkaisujen taittoon erikoistuneen Faktor Oy:n koko osakekannan. Yrityskaupalla vahvistetaan konsernin suunnittelu- ja taittopalveluita sekä painotoimialan kokonaisvaltaista myyntiä. Konsernin hallussa ei ollut yhtiön osakkeita ennen yrityskauppaa ja osakkeet vaihtoivat omistajaa kaupantekopäivänä. Kauppahintaan ei sisällynyt lisäkauppahintaelementtejä.

Syyskuussa 2018 konserni osti sekä Erweko Oy:n että Forssan Kirjapaino Oy:n koko osakekannat. Molemmat hankinnat tulivat osaksi painotoimialasegmenttiä. Yrityskaupat vahvistavat konsernin painotoimialan kasvua ja lisäävät sekä tuotetarjoomaa että myynti- ja tuoteverkoston kattavuutta. Konsernin hallussa ei ollut kummankaan yhtiön osakkeita ennen yrityskauppoja eikä kauppahintoihin sisällynyt lisäkauppahintaelementtejä. Forssan Kirjapaino Oy:n kaupassa osakkeet vaihtoivat omistajaa kaupantekopäivänä, Erweko Oy:n omistus siirtyi lokakuun 2018 alusta.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti määrät Faktor Oy:stä, Erweko Oy:stä ja Forssan Kirjapaino Oy:stä maksetuista vastikkeista, yrityshankintojen rahavirtavaikutuksista sekä varojen ja velkojen arvoista hankintahetkellä.

	Faktor Oy	Erweko Oy	Forssan Kirjapaino Oy
	MEUR	MEUR	MEUR
Vastike			
Hankintameno	0,5	0,3	2,0
Kokonaishankintameno	0,5	0,3	2,0
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus	MEUR	MEUR	MEUR
Maksettu hankinta	0,5	0,3	2,0
Hankitut rahavarat	0,1	0,1	0,4
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	0,4	0,2	1,6

Hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen arvot hankintahetkellä olivat seuraavat:

	MEUR	MEUR	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0	0,0
Asiakassuhteet ja brändiarvo (sis.muihin aineettomiin hyödykkeisiin)	0,1	0,0	0,2
Aineelliset hyödykkeet	0,0	0,6	5,3
Vaihto-omaisuus	0,0	0,3	1,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,1	1,4	3,7
Rahavarat	0,1	0,1	0,4
Varat yhteensä	0,3	2,5	10,7
Rahoitusvelat	0,0	0,0	6,5
Ostovelat ja muut velat	0,2	1,3	2,6
Varaukset ja velat yhteensä	0,2	1,3	9,1
Nettovarallisuus yhteensä	0,2	1,1	1,6
Liikearvo	0,3	-0,9	0,4

Aineettomien hyödykkeiden ja myyntisaamisten käypään arvoon ei sisällynyt riskiä yhdenkään hankinnan osalta.

Faktor Oy:n hankinnasta syntyi 0,3 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu pääasiassa hankinnasta odotettavissa oleviin synergiahyötyihin sekä liiketoimintaa osavaan henkilöstön arvoon. Forssan Kirjapaino Oy:n hankinnasta syntynyt 0,4 miljoonan euron liikearvo koostuu odotettavissa olevista tuotto- ja kulusynergioista.

Erweko Oy:n edullisesta kaupasta syntynyt 0,9 miljoonan euron voitto on kirjattu laajan tuloslaskelman rahoitustuottoihin. Edullinen kauppa syntyi myyjän karsiessa heidän strategiaan kuulumattomia liiketoimintoja, jolloin kauppahinta saatiin neuvoteltua nettovarallisuutta matalammaksi.

Hankittujen yhtiöiden konsernissa oloajan liikevaihdot n. 7,9 miljoonaa euroa ja tulos n. 0,6 miljoonaa euroa sisältyvät konsernin vuoden 2018 laajaan tuloslaskelmaan. Jos tilikauden aikana hankitut liiketoiminnat olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden 2018 alusta lähtien, olisi konsernin liikevaihto kasvanut arviolta 21,6 miljoonaa euroa ja tulos heikentynyt arviolta 0,2 miljoonaa euroa.

Myynnit

Konsernilla ei ollut myytyjä toimintoja vuosina 2019 ja 2018.

3. Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	2018
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	36 540,60	27 000,00
Muut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	604 186,45	111 967,21
Vuokratuotot asunto- ja liikehuoneistoista	311 753,65	163 765,04
Paperinkeräys	1 056 674,98	1 044 651,39
Painolevyt ja kehitioluokset	168 120,31	175 054,19
Muut	666 601,41	209 736,74
Yhteensä	2 843 877,40	1 732 174,57

4. Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	12 931,69	27 762,89
Henkilösivukulut	907 514,07	487 707,69
Toimitila-, tuotantokone- ja toimitukselliset kulut	8 287 815,63	7 558 375,51
Tiedonsiirto-, atk-, konttori- ja markkinointikulut	4 317 939,87	3 731 618,51
Auto-, matkustus-, edustus- ja neuvottelukulut	1 158 953,18	1 081 408,72
Vakuutukset	255 660,92	213 114,95
Muut kulut	923 690,88	750 249,63
Maksetut palkkiot		
Tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	201 409,00	95 046,42
Veroneuvonta	916,00	741,94
Muut palkkiot	45 813,50	23 181,64
Yhteensä	16 112 644,74	13 969 207,90

5. Poistot ja arvonalentumiset	2019	2018
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	525 855,85	180 303,49
Yhteensä	525 855,85	180 303,49
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	1 572 506,49	1 393 584,23
Sijoituskiinteistöt	19 051,92	19 051,92
Koneet ja kalusto	4 581 328,88	3 534 613,44
Käyttöoikeusomaisuus	2 109 528,24	
Yhteensä	8 282 415,53	4 947 249,59
Poistot yhteensä	8 808 271,38	5 127 553,08

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	2019	2018
Palkat	27 575 347,20	21 847 211,12
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	4 330 829,22	3 786 426,12
Muut henkilösivukulut	1 129 257,52	771 798,92
Yhteensä	33 035 433,94	26 405 436,16

Segmenttikohdaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Segmentti-informaatio
Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 24. Lähipiiritapahtumat.

7. Rahoitustuotot ja -kulut	2019	2018
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot osakkeista ja muista pitkäaikaisista sijoituksista	678,70	52,00
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	7 005,52	6 082,50
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoituseristä		
Korkotuotot lainoista ja saamisista	157 475,57	202 955,49
Erweko Oy negatiivisen liikearvon tuloutus		886 282,25
	<u>165 159,79</u>	<u>1 095 372,24</u>
Liikevoiton yläpuolella oleviin eriin sisältyy valuuttakurssitappioita 63 275,65 euroa vuonna 2019 ja valuuttakurssitappioita 232 199,71 euroa vuonna 2018.		
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostetuista veloista	471 819,49	419 905,39
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoituseristä		
	<u>471 819,49</u>	<u>419 905,39</u>
Vuokrasopimusvelkojen korkokulut	<u>63 472,89</u>	
	63 472,89	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>62 500,00</u>
	0,00	62 500,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Myyntivoitot	347 154,33	88 653,05
Saadut osingot	1 424 950,07	655 818,00
Arvonmuutokset	<u>-85 364,70</u>	<u>318 449,92</u>
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen muutokset	1 686 739,70	1 062 920,97
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 316 607,11	1 675 887,82

8. Tuloverot	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	61 843,74	320 604,49
Edellisten tilikausien verot	0,00	0,00
Laskennallisten verojen muutos	-376 808,62	191 101,94
Verot tuloslaskelmalla ovat	-314 964,88	511 706,43
Tulos ennen veroja	1 994 574,24	2 416 194,86
Verovapaat tulot	-2 023 801,94	-712 572,28
Konsernireservin tuloutus		-886 282,25
Vähennyskelpottomat kulut	217 131,69	312 062,19
Koulutusvähennykset	-16 782,75	-20 309,70
Hyllypoistot ja käytetyt vahvistetut tappiot	-846 959,22	1 449 439,34
Vahvistetut tappiot, joista uudelleenarvioidut laskennalliset verot	-860 740,00	
Muut erot	<u>-38 246,41</u>	<u>2 558 532,16</u>
	-1 574 824,39	2 558 532,16
josta verot laskettuna kotimaan verokannalla	-314 964,88	511 706,43
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,00	0,00
Verot tuloslaskelmassa	-314 964,88	511 706,43

9. Osakekohtainen tulos	2019	2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	2 303 328,48	1 904 488,43
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	12 517 360	12 517 360
Laimentamaton osakekohtainen tulos (EUR/osake)	0,18	0,15

Konsernilla ei ole laimentavia kantaosakkeiden määrää lisääviä osaketekijöitä.

10. Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Enn.maksut ja keskenäiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	3 990 181,75	1 034 699,88	97 090,62	5 121 972,25
Lisäykset	701 529,07	50 277,22	6 750,00	758 556,29
Hankitut tytäryhtiöt	2 545 400,00	3 233 752,00		5 779 152,00
Vähennykset			-97 090,62	-97 090,62
Siirrot erien välillä				0,00
Hankintameno 31.12.2019	7 237 110,82	4 318 729,10	6 750,00	11 562 589,92
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.2019	-3 237 159,26			-3 237 159,26
Kert.poistot hank. tytäryht. Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				
Tilikauden poisto	-512 206,08			-512 206,08
Arvonlennukset				
Kertyneet poistot 31.12.2019	-3 749 365,34	0,00		-3 749 365,34
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	753 022,49	1 034 699,88	97 090,62	1 884 812,99
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	3 487 745,48	4 318 729,10	6 750,00	7 813 224,58
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Enn.maksut ja keskenäiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	3 574 963,18	328 299,88		3 903 263,06
Lisäykset	77 961,60		97 090,62	175 052,22
Hankitut tytäryhtiöt	344 866,14	706 400,00		1 051 266,14
Vähennykset	-7 609,17			-7 609,17
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12.2018	3 990 181,75	1 034 699,88	97 090,62	5 121 972,25
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1.2018	-3 048 534,26			-3 048 534,26
Kert.poistot hank. tytäryht. Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00			0,00
Tilikauden poisto	-8 321,51			-8 321,51
Arvonlennukset	-180 303,49			-180 303,49
Kertyneet poistot 31.12.2018	-3 237 159,26	0,00		-3 237 159,26
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	526 428,92	328 299,88	0,00	854 728,80
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	753 022,49	1 034 699,88	97 090,62	1 884 812,99

Liiketoiminnan kohdistaminen ja arvonalentumistestaus

Konsernin liiketoiminta testataan toimialatasolla. Konsernin liiketoiminta kohdistuu painotoimialaan. Painotoimialan sisällä testatut rahavirtaa tuottavat yksiköt jakautuvat kahteen eri yksikköön: painotoimintoihin ja medialogistiikkatoimintoihin.

Liiketoimintojen yhdistämisissä muodostunut liiketoiminta jakaantuu arvonalentumistestauksessa seuraavasti:

(1000 euroa)	2019	2018
<u>Painotoimiala</u>		
Painotoiminnot	4013	729
Medialogistiikka	306	306
Tasearvo 31.12.	4 319	1 035
<u>Liiketoiminnan täsmäytyslaskelma</u>		
(1000 euroa)	2019	2018
Tasearvon kauden alussa	1 035	328
Hankitut liiketoiminnot	3 284	706
Tasearvo kauden lopussa	4 319	1 035

Liiketoiminta on muodostunut vuosina 2017-2019 hankituista tytäryhtiöistä sekä liiketoiminnoista. Arvonalentumistarvetta on testattu vuoden 2019 lopussa.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin, jotka on laadittu käyttäen diskontattuja rahavirtaennusteita. Käyttöarvolaskelmissa käytetyt keskeiset oletukset ovat diskonttokorko, terminaaliarvon kasvu, seuraavan vuoden budjetti ja johdon laatimat taloudelliset suunnitelmat vuosiksi 2021-2022. Kassavirrat on ennustettu 3 vuodeksi sisältäen terminaaliarvon. Terminaaliarvon rahavirrat on arvioitu arvonalentumistestauksen yhteydessä käyttäen medialogistiikan osalta 2,0 %:n keskimääräistä kasvuprosenttia. Painotoimintojen osalta terminaaliarvon rahavirta on arvioitu varovasti ilman kasvua. Arvonalentumistestauksessa käytetyt tulevaisuuden rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin rahavirtaa tuottavien yksiköiden taloudellisiin suunnitelmiin. Diskonttokorkona on käytetty yhtiölle määritettyä keskimääräistä pääoman tuottovaatimusta (WACC). Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, toimialan oletettu luottoriskipremio, markkinariskipremio, korkoriskipremio, oman pääoman betakerroin ja kustantamoista ja painotaloista muodostetun vertailuryhmän pääomarakenne. Laskelmissa käytetty WACC ennen veroja oli medialogistiikan osalta 19,27 % ja painotoiminnoissa 15,15 %.

Arvonalentumistestauksen perusteella rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden kirjanpitoarvon eikä arvonalentumistappioita kirjattu. Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyssanalyysit. Mikäli WACC verojen jälkeen nousisi painotoiminnoissa 0,98 prosenttiyksikköä tai medialogistiikkatoiminnoissa 150,29 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä olevat rahamäärät olisivat yhtä suuret kuin kirjanpitoarvo. Painotoiminnoissa 0,5 prosenttiyksikön lasku vuotuisissa liikevoitoissa johtaisi siihen, että kerrytettävissä olevat rahamäärät vastaisivat kirjanpitoarvoa. Medialogistiikkatoiminnoissa liikevoittojen vuotuinen lasku pitäisi olla 9,2 prosenttiyksikköä. Terminaaliarvon kasvun laskeminen nolnaan ei aiheuttaisi arvonalentumista.

Herkkyyssanalyysin perusteella todennäköisyydet liiketoimintojen arvonalentumistappioille olivat hyvin matalat varsinkin medialogistiikkatoiminnoissa. Painotoiminnot ovat herkempiä oletuksissa tapahtuville muutoksille ja pienemmät muutokset aiheuttaisivat arvonalentumistilanteen.

11. Aineelliset hyödykkeet

	Maa-alueet	Muut rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	1 196 468,00	50 364 754,10	94 704 368,05	210 404,39	293 799,21	146 769 793,75
Lisäykset		224 458,94	1 731 530,60	5 000,00	67 071,20	2 028 060,74
Hankitut tytäryhtiöt	124 474,54	1 700 000,00	3 067 047,38	0,00		4 891 521,92
Vähennykset		0,00	-2 200 765,62		-293 799,21	-2 494 564,83
Siirrot erien välillä		0,00		104 580,25		
Hankintameno 31.12.2019	1 320 942,54	52 289 213,04	97 302 180,41	319 984,64	67 071,20	151 194 811,58
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019		-20 952 273,79	-72 893 902,32			-93 846 176,11
Kert.poistot hank. tytäryht. Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,00			0,00
Tilikauden poisto		36 668,87	1 766 594,67			1 803 263,54
Kertyneet poistot 31.12.2019		-1 586 156,15	-4 581 328,99			-6 167 485,14
Kertyneet poistot 31.12.2019		-22 501 761,07	-75 708 636,64			-98 210 397,71
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	1 196 468,00	29 412 480,31	21 810 465,73	210 404,39	293 799,21	52 923 617,64
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	1 320 942,54	29 787 451,97	21 593 543,77	319 984,64	67 071,20	53 088 994,12
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 1.1.2019			20 910 057,18			
31.12.2019			20 571 453,82			
	Maa-alueet	Muut rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.2018	700 917,28	46 858 120,93	93 272 694,49	209 875,27	10 000,00	141 051 607,97
Lisäykset		533 897,89	3 944 212,23		293 799,21	4 771 909,33
Hankitut tytäryhtiöt	495 550,72	2 979 750,55	2 382 735,73	529,12		5 858 566,12
Vähennykset		-7 015,27	-4 895 274,40		-10 000,00	-4 912 289,67
Siirrot erien välillä						
Hankintameno 31.12.2018	1 196 468,00	50 364 754,10	94 704 368,05	210 404,39	293 799,21	146 769 793,75
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2018		-19 581 636,57	-74 036 705,13			-93 618 341,70
Kert.poistot hank. tytäryht. Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,00			0,00
Tilikauden poisto		22 947,01	4 677 416,25			4 700 363,26
Kertyneet poistot 31.12.2018		-1 393 584,23	-3 534 613,44			-4 928 197,67
Kertyneet poistot 31.12.2018		-20 952 273,79	-72 893 902,32			-93 846 176,11
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	700 917,28	27 276 484,36	19 235 989,36	209 875,27	10 000,00	47 433 266,27
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	1 196 468,00	29 412 480,31	21 810 465,73	210 404,39	293 799,21	52 923 617,64
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 1.1.2018			18 880 089,41			
31.12.2018			20 910 057,18			

Sijoituskiinteistöt	2019	2018
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	79 902,31	98 954,23
Lisäykset		
Poistot	-19 051,92	-19 051,92
Myytavänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät		
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	<u>60 850,39</u>	<u>79 902,31</u>

Sijoituskiinteistön 31.12.2019 käypä arvo on (taso 2) noin 0,5 miljoonaa euroa ja sen arvo perustuu ulkopuoliseen arvonmääritykseen (ulkopuolinen LKV-arvio).
Sijoituskiinteistö poistetaan tasapoistoin, Eri vaiheissa tehtyjen hankintojen poistoajat ovat 20-40 vuotta.

Hankintameno 1.1.	455 293,14	455 293,14
Kertyneet poistot 1.1.	375 390,83	356 338,91
tilikauden poisto	19 051,92	19 051,92
Kertyneet poistot 31.12.	<u>394 442,75</u>	<u>375 390,83</u>
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	<u>60 850,39</u>	<u>79 902,31</u>

12. Osuudet osakkuusyrittämissä

	2019	2018
Tilikauden alussa	22 943,10	22 943,10
Tilikauden lopussa	22 943,10	22 943,10

Tiedot konsernin osakkuusyrittäksistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio:

	Koti- paikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/tappio	Omistusosuus %
2019						
Väli-Suomen Media Oy	Jyväskylä	492 469,60	343 613,66	1 528 689,76	3 484,30	25
2018						
Väli-Suomen Media Oy	Jyväskylä	393 165,74	247 794,10	1 197 856,51	10 643,72	25

13. Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sekä käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat

Alla olevassa taulukossa on esitelty rahoitusvarojen arvostusperiaatteet ja käyvät arvot.

	2019	2019	2018	2018
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat, hierarkiataso 3	62 500,00	62 500,00	62 500,00	62 500,00
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	464 584,78		529 418,40	
Yhteensä	<u>527 084,78</u>	<u>62 500,00</u>	<u>591 918,40</u>	<u>62 500,00</u>

Lyhytaikaiset rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat, hierarkiataso 1	13 941 036,31	13 941 036,31	15 078 518,40	15 078 518,40
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Ylläolevista käypään arvoon arvostetuista myytävissä olevista rahoitusvaroista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä varoista luokitellaan hierarkiatason 1 mukaisiksi 13 941 036,31 euroa (v. 2018 15 078 518,40 euroa), jolloin käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Hierarkiatason 3 mukaisiksi luokitellaan 62 500,00 euroa (v. 2018 62 500,00 euroa). Hierarkiatason 3 arvostustaso on määritetty perustuen samankaltaisten omaisuuserien markkinoilla vallitsevaan pyyntihintaan. Käypä arvo on määritetty tilinpäätöshetkellä vallitsevan tuoreimman markkinatiedon perusteella arvostaen omaisuuserä hieman keskihintaa matalampaan arvoon.

	Keskimääräinen markkinahinta eur	Yhtiön käyttämä arvostus eur
Arvostusperiaatteet/kpl	3 600,00	2 500,00

Hierarkiatason 3 käypien arvojen täsmäytyslaskelma

	2019	2018
Käypä arvo 1.1.	62 500,00	125 000,00
Tulosvaikutteisesti kirjatut arvonalennukset	0,00	-62 500,00
Käypä arvo 31.12.	62 500,00	62 500,00

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sisältävät noteeraamattomien yhtiöiden osakkeita yhteensä 527 084,78 euroa, joista asunto-osakehuoneiston maksueriä 181 667,66 euroa. Noteeraamattomien yhtiöiden osakkeista 282 917,12 euroa on sellaisia, joiden käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää. Nämä osakkeet on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon, koska käytettävissä olevat tiedot markkinoilla tehdyistä vähäisistä kaupoista eivät asetu riittävän pienelle vaihteluvälille muodostaakseen luotettavan perustan osakkeen käyvän arvon määrittämiselle.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettujen rahoitusvarojen täsmäytyslaskelma

	2019	2018
Hankintamenu tilikauden alussa	529 418,40	313 291,32
Lisäykset	51 444,35	216 127,08
Vähennykset	-116 277,97	
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	464 584,78	529 418,40

14. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

	2019	2018
Poistoerot ja muut vapaaehtoiset varaukset	3 748 119,85	3 616 484,75
Arvopapereiden käyvän arvon arvostus	541,02	74 462,02
Asiakassuhteet	413 620,51	72 400,19
Osakkeiden hankintamenuon käyvän arvon kohdistukset	368 773,69	8 630,47
Muut erät	-26 627,63	-7 102,99
Vuokrasopimusvelkojen väliaikaiset erot	-31 255,54	
Laskennallinen verovelka yhteensä	4 473 171,92	3 764 874,44
Laskennalliset verosaamiset		
Käyttöomaisuuden käyvän arvon arvostusero	166 896,72	271 072,16
Sisäisen katteen eliminointi	10 915,80	
Verotuksessa vahvistetut tappiot	1 077 462,50	905 313,66
Laskennallinen verosaaminen yhteensä	1 255 275,02	1 176 385,82

Laskennallisia verosaamisia on kirjattu verotuksessa vahvistetuista tappioista kolmen vuoden tulosennusteen perusteella.

Kirjaus perustuu lyhyen aikavälin tuloskehitysarvioon, jota pidemmältä aikaväliltä laskennallisia verosaamisia vahvistetuista tappioista ei ole kirjattu. Verosaamisia on kirjattu vain siihen määrään asti kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tulosta, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot voidaan hyödyntää.

Vuoden 2018 vahvistamattomista tappioista ei ole kirjattu laskennallisia verosaamisia.

Verotuksessa vahvistetut tappiot	14 452 716,49	13 888 887,55
Käytetty tappioita	-1 732 019,41	-287 186,06
Laskennallinen vero vahvistetuista tappioista	2 544 139,42	2 720 340,30
Kirjatut laskennalliset verot vahvistetuista tappioista	1 077 462,50	973 494,00
Kirjaamattomat laskennalliset verot vuoden 2018 tappioista		276 440,03
Kirjaamattomat laskennalliset verot tappioista yhteensä	1 466 676,92	2 023 286,33

Konsernissa on verotuksessa vahvistettuja tappioita PunaMusta Oy:ssä, PunaMusta Media Oyj:ssä, Forssan Kirjapaino Oy:ssä sekä Smart Files Oy:ssä. Suurin osa tappioista kohdistuu Forssan Kirjapainolle, jonka tappioiden osalta myös laskennallista verosaamista on kirjattu. Vahvistetut tappiot vanhenevat vuodesta 2023 eteenpäin.

15. Vaihto-omaisuus	2019	2018
Aineet ja tarvikkeet	3 610 451,46	3 527 059,89
Keskeneräiset tuotteet	859 427,06	558 364,30
Valmiit tuotteet/tavarat	34 915,98	34 114,54
Yhteensä	4 504 794,50	4 119 538,73

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset	2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset		
Palautuskelpoiset liittymismaksut	93 530,99	93 530,99
Sähkölittymät	40 321,79	40 321,79
Kaukolämpölittymät	27 520,00	27 520,00
Vesilittymät	20 160,00	20 160,00
Pääomalaina	132 382,58	121 650,00
Lainasaamiset	68 078,63	
Laskennalliset verosaamiset	1 255 275,02	1 176 385,82
Yhteensä	1 637 269,01	1 479 568,60
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 662 924,74	10 370 177,91
Muut saamiset	2 127 638,21	2 230 857,49
Lainasaamiset	19 979,64	
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	1 004 425,29	687 188,84
Yhteensä	14 814 967,88	13 288 224,24

Myyntisaamisten käypä arvo ei merkittävästi poikkea kirjanpitoarvosta, koska saamiset ovat lyhytaikaisia.

Konsernilla ei ollut tilikauden lopussa avoimia vuokraamisia.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja selvitys luottotappioista esitetään kohdassa 21.

17. Rahavarat	2019	2018
Käteinen raha ja pankkitilit	7 478 629,03	6 490 313,39

18. Oma pääoma ja pääoman hallintaa koskevat liitetiedot

	Osakkeiden lukumäärä	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Yhteensä
1.1.2018	12 517 360	1 052 634,41	7 667 849,03	8 720 483,44
31.12.2018	12 517 360	1 052 634,41	7 667 849,03	8 720 483,44
31.12.2019	12 517 360	1 052 634,41	7 667 849,03	8 720 483,44
Osakepääoma:				
	Kpl	2019 EUR	Kpl	2018 EUR
	12 517 360	1 052 634,41	12 517 360	1 052 634,41

Osakkeiden enimmäismäärä on 12 517 360 kappaletta. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Ylikurssirahasto on muodostettu vuoden 1987 osakeannin yhteydessä.

Osingot

Hallitus on esittänyt jaettavaksi osinkoa 0,25 euroa/kpl eli yhteensä 3 129 340 euroa.

Emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 26 356 142,42 euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on varmistaa normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa pitkäaikaista omistaja-arvoa.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan muun muassa osingonjaon kautta. PunaMusta Media Oyj noudattaa aktiivista osinkopolitiikkaa. Osingonjaossa otetaan kuitenkin huomioon kannattavan kasvun vaatima rahoitus ja yhtiön tulevaisuuden näkymät.

19. Korolliset velat	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	17 351 739,14	10 969 632,85
Vuokrasopimusvelat	3 005 974,80	
	<u>20 357 713,94</u>	<u>10 969 632,85</u>
Lyhytaikaiset		
Pankkilainat		
Yritystodistuslainat	10 000 000,00	9 500 000,00
Luottolimiitti	3 800 000,00	7 300 000,00
Pitkäaikaisten pankkilainojen lyhennykset	4 867 893,71	2 345 975,60
Vuokrasopimusvelat	1 971 073,90	
Yhteensä	<u>20 638 967,61</u>	<u>19 145 975,60</u>
Rahoitusvelat		
Euromääräiset pankkilainat	36 019 632,85	30 115 608,45

Yllämainitut pankkilainat ovat luonteeltaan vaihtuvakorkoisia. Lainat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon. Niiden käypä arvo on kohtuullisen lähellä niiden kirjanpitoarvoa. Konsernin korolliset velat ovat euromääräisiä. Lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin on pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennysten lisäksi kirjattu nostetut yritystodistuslainat sekä käytössä oleva luottolimiitti.

Konsernin muut pitkäaikaiset velat sisältävät työttömyysvakuutusrahaston omavastuusuuden. Vuokrasopimusvelkojen jakauma on esitetty tarkemmin liitetiedossa 22 vuokrasopimukset.

20. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat

Lyhytaikaiset	2019	2018
Ostovelat	4 478 545,17	4 439 188,43
Saadut ennakot	1 921 929,21	1 551 414,01
Muut velat	1 562 518,41	1 273 444,82
Siirtovelat	6 729 929,15	5 464 579,60
Yhteensä	<u>14 692 921,94</u>	<u>12 728 626,86</u>
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Palkkajaksotukset	606 633,77	739 148,08
Lomapalkkajaksotukset ja sosiaalikulut	4 655 395,71	4 026 183,67
Verot	6 757,39	2 928,25
Työl-jaksotukset	618 584,23	183 010,02
Korot	9 985,66	7 864,74
Muut siirtovelat	832 572,39	505 444,84
Yhteensä	<u>6 729 929,15</u>	<u>5 464 579,60</u>

Velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

21. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin riskienhallintavastuut noudattavat normaaleja liiketoimintavastuita. Liiketoimintayksiköt arvioivat säännöllisesti oman toimintansa keskeisimpiä riskejä ja raportoivat niistä sekä suunnitelmistaan konsernin johdolle.

Markkinariski

Valuuttariski

Konsernin myyntituotot altistuvat jossain määrin valuuttakurssimuutosten aiheuttamalle valuuttariskille. Suurin osa konsernin lyhytaikaisista saamisista on kuitenkin euroissa.

Tilinpäätöspäivänä yhtiöllä ei ollut merkittäviä avoimia valuuttapositioneja, alla taulukko avoimista valuuttasaamisista.

Valuutta	2019		2018	
	Saamiset (1 000 euroa)		Saamiset (1 000 euroa)	
SEK	331		612	
NOK	45		127	
RUB	31		66	

Seuraavassa taulukossa on esitetty valuuttakurssimuutoksen vaikutus tilikauden tulokseen laskennallinen verovelka huomioiden, kun EUR/SEK, EUR/NOK ja EUR/RUB-kurssit muuttuvat kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Herkkyysanalyysi perustuu tilinpäätöspäivän valuuttamääräiseen valuuttaposition. Valuuttariskien herkkyysanalyysi arvioi tilikauden aikaisen valuuttakurssien muutoksen vaikutuksen tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä. Valuuttariskien herkkyysanalyysi on laskettu verojen jälkeen.

vaikutus voittoon verojen jälkeen ja omaan pääomaan	Valuuttakurssin muutos	2019		2018	
		(1 000 euroa)	Valuuttakurssin muutos	(1 000 euroa)	
EUR/SEK	+4 %	-10	+5%	-40	
EUR/SEK	-4 %	11	-5%	48	
EUR/NOK	+6 %	-2	+11%	-5	
EUR/NOK	-6 %	2	-11%	5	
EUR/RUB	+7 %	-2	+17%	-7	
EUR/RUB	-7 %	2	-17%	10	

Korkoriski

Konserni altistuu euribor-sidonnaisten markkinakorkojen muutoksesta johtuvalle korkoriskille.

Konsernin korolliset nettovelat olivat noin 33,6 miljoonaa euroa. Pankkilainojen korot on sidottu 1, 3 ja 12 kk:n euribor-korkoihin. Vuokrasopimusvelkojen osuus korollisista nettoveltoista oli noin 5,0 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan riski

Sijoitustoiminnassa osakkeiden hintariskiä on pyritty suojaamaan hajauttamalla osakesijoitukset eri yhtiöiden ja eri toimialojen osakkeisiin. Kaupankäytisalkun merkittävin osakesijoitus kohdistuu Ilkka-Yhtymä Oyj:n osakkeisiin.

Herkkyysanalyysi	Tekijä	2019		2018	
		muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden
Pörssikurssien muutos		+/-1,5 %	+/-167	+/-3 %	+/-362

Herkkyysanalyysi	Tekijä	2019		2018	
		muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden	muutos	vaikutus tulokseen verovelka huomioiden
Rahoituksen keskiporkko		+1 %	+ 209	+1 %	+ 124

Rahoituslainojen herkkyysanalyyseissa ei ole huomioitu nettoveltoissa vuokrasopimusvelkojen vaikutusta.

Luottoriski

Konsernin luottoriskin minimoimiseksi on käytössä emoyhtiön hallituksen hyväksymä luottopolitiikka.

Asiakailta pyritään saamaan joko ennakkomaksu tai turvaava vakuus asiakkaan luottokelpoisuuden niin edellyttäessä.

Konsernilla on laaja asiakaskunta ja se pyrkii luottottamaan vain hyvät luottotiedot omaavia yrityksiä.

Konserni tekee aktiivista perintää luottoriskien pienentämiseksi ja käyttää tässä apuna myös perintätoimistoa.

Konserni tekee arvonlennukset myyntisaamiin kun perintätoimisto on todennut asiakkaan maksukykyisyyden puuttuvan tai vaihtoehtoisesti kun konsernilla on muuta informaatiota, joka osoittaa, että saamisista ei tulla todennäköisesti saamaan.

Yli vuoden erääntyneisiin saamiin tehdään arvonlennus ellei konsernilla ole muuta informaatiota saamisten todennäköisestä saamisesta.

Annettuihin pääomalainaan ja takausvastuuseen liittyvien luottoriskien arvioidaan olevan vähäiset.

Seuraavassa taulukossa on esitetty painotoiminnan ja lehtitoimialan erääntyneiden saatavien ikäjakauma tilinpäätöshetkellä.

2019				
Ikäanalyysi (1 000 euroa)	erääntyneenä yht.	alle 1 kk	1-2 kk	yli 2 kk
Painoimiala	1 118	775	155	188
Lehtitoimiala	122	68	19	34

2018				
Ikäanalyysi (1 000 euroa)	erääntyneenä yht.	alle 1 kk	1-2 kk	yli 2 kk
Painoimiala	938	601	135	202
Lehtitoimiala	107	63	19	25

Odotettavissa olevat luottotappiot

Konserni soveltaa myyntisaamisten luottoriskin kirjaamiseen yksinkertaistettua varausmatriisia, koska myyntisaamiin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia. Varauksen arvioiminen perustuu koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Tappio-osuuden laskenta perustuu historiallisten tappioiden määriin toimialojen ja asiakkaiden sijainnin mukaan ja se päivitetään jokaisena raportointipäivänä. Odotettavissa olevan luottotappion määrä kasvaa myyntisaamisen ikäjakauman mukaisesti. Seuraava taulukko kuvaa odotettavissa olevien luottotappioiden määrän myyntisaamisten osalta perustuen yhtiön käyttämään varausmatriisiin.

2019	Erääntyneet				YHT:
	Erääntymättömät	alle 1kk	1-2 kk	yli 2 kk	
Painoimiala kotimaat: odotettu luottoriski	0,05 %		0,10 %	0,20 %	0,40 %
Painoimiala vientiasiakkaat: odotettu luottoriski	1,30 %		2,00 %	3,00 %	5,00 %
Lehtitoimiala: odotettu luottoriski	0,15 %		0,30 %	0,60 %	1,20 %
Luottotappiovaraus (1000 eur)	Erääntymättömät	alle 1kk	1-2 kk	yli 2 kk	
Painoimiala	15		2	1	20
Lehtitoimiala	2		0	0	2
Yhteensä	17		2	1	22

2018	Erääntyneet				YHT:
	Erääntymättömät	alle 1kk	1-2 kk	yli 2 kk	
Painoimiala kotimaat: odotettu luottoriski	0,05 %		0,10 %	0,20 %	0,40 %
Painoimiala vientiasiakkaat: odotettu luottoriski	1,30 %		2,00 %	3,00 %	5,00 %
Lehtitoimiala: odotettu luottoriski	0,15 %		0,30 %	0,60 %	1,20 %
Luottotappiovaraus (1000 eur)	Erääntymättömät	alle 1kk	1-2 kk	yli 2 kk	
Painoimiala	14		2	1	17
Lehtitoimiala	2		0	0	2
Yhteensä	16		2	1	20

Luottotappioiden täsmätyslaskelma (1 000 euroa)

	2019	2018
Toteutuneet	58	131
Odotettavissa olevat luottotappiot muutos	2	20
Luottotappiot yhteensä 31.12.	60	151

Maksuvalmiusriski

Konsernin hyvä maksuvalmius eri markkinaoloissa pyritään varmistamaan riittävillä kassavaroilla, luottolimiiteillä ja yritystodistuslainoilla. Konsernin kassavarat olivat 7,5 miljoonaa euroa ja korollinen velka 41,0 miljoonaa euroa 31.12.2019. Käyttämättömien luottolimiittien määrä 31.12.2019 oli 2,9 miljoonaa euroa.

Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat muiden kuin vuokrasopimusvelkojen osalta diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut.

Maturiteettianalyysi on laadittu kiinteäkorkoisena, vaihtuvakorkoisten lainojen korkona on käytetty tilinpäätöspäivän korkoa. Kovenanttiehtoja ei velkoihin sisälly.

Vuokrasopimusvelat on eritelty tarkemmin liitetiedossa 22 Vuokrasopimukset.

(1 000 eur)				
31.12.2019	tasearvo	rahavirta yht.	alle vuosi	1-6 vuotta
Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma				
Pankkilainat	22 220	22 808	4 733	18 075
Shekkiluottolimitit	3 800	3 800	3 800	
Yritystodistuslainat	10 000	10 000	10 000	
Ostovelat	4 479	4 479	4 479	
Vuokrasopimusvelat	4 978	5 158	1 902	3 256
Yhteensä	45 477	46 245	24 914	21 331
	käypä arvo			
Takaussopimukset	910	910		

(1 000 eur)				
31.12.2018	tasearvo	rahavirta yht.	alle vuosi	1-6 vuotta
Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma				
Pankkilainat	13 316	13 646	2 471	11 175
Shekkiluottolimitit	7 300	7 300	7 300	
Yritystodistuslainat	9 500	9 500	9 500	
Ostovelat	4 439	4 439	4 439	
Yhteensä	34 555	34 885	23 710	11 175
	käypä arvo			
Takaussopimukset	849	849		

22. Vuokrasopimukset**Käyttöoikeusomaisuus 2019**

1000 eur	Koneet ja kalusto	Autoleasing	Rakennukset ja maa-alueet	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	2 097	272	2 287	4 656
Muutokset				
Lisäykset	579	203	2 472	3 254
Vähennykset	-213	-8	-760	-981
Tilikauden poistot	-892	-153	-1 064	-2 109
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	1 571	314	2 935	4 820

Vuokrasopimusvelat

1000 eur	Koneet ja kalusto	Autoleasing	Rakennukset ja maa-alueet	Yhteensä
Pitkäaikaiset	801	148	2 057	3 006
Lyhytaikaiset	798	170	1 004	1 972
Yhteensä	1 599	318	3 061	4 978

Vuokrasopimusvelat maturiteetti

1000 eur	Koneet ja kalusto	Autoleasing	Rakennukset ja maa-alueet	Yhteensä
tasearvo	1 599	318	3 061	4 978
alle vuoden	798	170	884	1 852
1-5 vuotta	784	148	1 106	2 038
yli 5 vuotta	17		1 071	1 088

Konsernin vuokrasopimusvelat koostuvat pääsääntöisesti konsernin liiketoiminnassa käyttämistä koneista ja kalustosta, autoista ja toimitiloista. Konserni on myös vuokralle ottajana erilaisissa vähäarvoisissa sopimuksissa, joiden vuokrasopimusten pituudet ovat keskimäärin kolme vuotta.

Vuokrasopimukset tuloslaskelmalla

1000 eur	2019
Käyttöoikeusomaisuuden poistot	2 110
Vuokrasopimusvelkojen korkokulut	63
Lyhytaikaisiin ja vähäarvoisiin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut	833
Vuokrasopimuksista johtuva lähtevä rahavirta yhteensä	2 845

Vuokriin liittyvät taseen ulkopuoliset vastuut, konserni vuokralle ottajana

1000 eur	Kiinteistöt	Muut	
alle vuoden		50	197
1-5 vuotta			169
yli 5 vuotta			

Vuokriin liittyvät taseen ulkopuoliset varat, konserni vuokralle antajana

1000 eur	Rakennukset ja maa-alueet	
alle vuoden	279	
1-5 vuotta	1 116	
yli 5 vuotta	1 395	
Yhteensä	<u>2 790</u>	

Konserni on arvioinut laskelmassa toistaiseksi voimassa olevien sopimusten kestoksi 10 vuotta.

Alla on esitetty IAS 17-standardin mukaiset vähimmäisvuokrat vertailuvuodelta.

2018

Maksettavat vuokrat:	
Yhden vuoden kuluessa	1 532 635,73
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	2 323 392,38
Yli viiden vuoden kuluttua	<u>432 000,00</u>
Yhteensä	4 288 028,11

23. Ehdolliset varat ja velat sekä sitoumukset

	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantatut osakkeet	10 008 521,39	888 325,08
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	15 612 132,56	14 110 850,68
Muut vastuut ja sitoumukset	2 949 632,85	4 355 608,45
Yrityskiinnitykset	1 182 758,52	325 000,00
Muiden puolesta annetut vakuudet ja sitoumukset	910 482,25	849 319,75

Muut taloudelliset vastuut

Nurmeksen Sanomat Ky:n vastuunalaisen yhtiömiehen osuus (yhtiöllä ei ole toimintaa, varoja eikä velkoja).

24. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin PunaMusta Media -konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö PunaMusta Media Oyj, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt (25 % osuus), PunaMusta Media Oyj:n hallituksen jäsenet ja heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt, konsernin johtoryhmän jäsenet ja heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt sekä yhteisöt, jonka osakkuusyhtiö raportoiva yhtiö on.

Konsernin emo- ja tytäryhteyssuhteet ovat seuraavat:

	Kotipaikka	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
PunaMusta Media Oyj (emoyhtiö)	Joensuu		
Sanomalehti Karjalainen Oy	Joensuu	100,0	100,0
PunaMusta Oy	Joensuu	100,0	100,0
Keski-Karjalan Kustannus Oy	Parikkala	100,0	100,0
Lieksan Lehti Oy	Lieksa	100,0	100,0
Pogostan Sanomat Oy	Ilomantsi	100,0	100,0
Karelia Viestintä Oy	Joensuu	100,0	100,0
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy	Joensuu	100,0	100,0
Ylä-Karjala Oy	Nurmes	100,0	100,0
Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy	Joensuu	100,0	100,0
Faktor Oy	Helsinki	100,0	100,0
Erweko Oy	Oulu	100,0	100,0
Forssan Kirjapaino Oy	Forssa	100,0	100,0
Hämeen Kirjapaino Oy	Tampere	100,0	100,0
Smart Files Oy	Tampere	51,0	51,0

Lähipiiriliiketoimet

2019

2018

Liiketoimet on hinnoiteltu markkinaehtoisesti.

Myyntit lähipiirille	884 347,58	963 424,19
Ostot lähipiiriltä	560 915,01	576 221,10
Saamiset lähipiiriltä	59 503,00	122 960,00
Velat lähipiirille	72 167,07	126 778,72

Lähipiiritapahtumien avoimille saldoille ei ole annettu vakuuksia. Lähipiiritapahtumat ovat normaalien liiketapahtumien ehtoisia.

Lähipiiriliiketoimia ei ole eritelty emoyhtiön ja tytäryhtiöiden osalta niiden epäolennaisuudesta johtuen.

Johdon työsuhde-etuudet

2019

2018

Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 082 970,74	775 325,73
Vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset	9 263,66	8 553,73
Osakeperusteiset maksut	21 731,11	
Yhteensä	1 092 234,40	783 879,46

Luvut sisältävät toimitusjohtajan palkkion ja muun konsernin johtoryhmän palkat ja työsuhde-etuudet sekä vapaaehtoiset lisäeläkevakuutukset.

Osakeperusteiset maksut vastaavat tilikaudella kuluksi kirjattuja menoja.

Maksetut palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja 1)	209 991,29	205 191,40
Eläkemaksut toimitusjohtajan palkkiosta (lakisääteinen)	33 388,62	33 446,20
Hallituksen jäsenet:		
Laakkonen Yrjö 2)	15 240,00	15 240,00
Laakkonen Reetta 2)	60 000,00	60 000,00
Laakkonen Hannu	15 000,00	15 000,00
Suutari Harri	50 000,00	37 500,00
Mäkihonko Juha	15 000,00	18 750,00
Pelkonen Paavo		3 750,00
Laakkonen Joonas	15 000,00	15 000,00
Yhteensä	170 240,00	165 240,00

1) sisältää auto- ja puhelinedut

2) sisältää puhelinedun

25. Osakeperusteiset maksut

Konserni perusti tilikaudella 2019 yhtiön omistaja-arvon kehitykseen perustuvan kannustinjärjestelmän konsernin avainhenkilöille. Kannustinjärjestelmällä pyritään yhdistämään omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet ja siten kasvattamaan yhtiön arvoa. Uusi kannustinjärjestelmä on osa avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää, jolla avainhenkilöt sitoutetaan yhtiöön ja heille tarjotaan mahdollisuus hyötyä yhtiön osakkeen positiivisesta kehityksestä.

Järjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, 1.2.2019-31.1.2022, 1.2.2020-31.1.2023 ja 1.2.2021-31.1.2024. Ansaintajakson palkkiot vahvistetaan ja maksetaan avainhenkilöille kunkin ansaintajakson päättymisen jälkeen.

Järjestelmä perustuu avainhenkilöille jaettavaan osakeyksikköihin, joiden perusteella ansaittava mahdollinen palkkio maksetaan rahana. Yksi osakeyksikkö oikeuttaa yhden osakkeen arvonnousuun. Osakkeen lähtöarvo on osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Nasdaq Helsinki Oy:ssä kunkin ansaintajakson alkamista edeltävän kuuden kuukauden aikana ja loppuarvo on osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Nasdaq Helsinki Oy:ssä kunkin ansaintajakson viimeisen kuuden kuukauden aikana. Ansaintajakson aikana maksetut osingot ja mahdollinen muu varojenjako vähennetään osakeyksikön lähtöarvosta. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimosuhteen päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Järjestelmään kohderyhmään ansaintajaksolla 2019-2021 kuuluu enintään 10 avainhenkilöä. Ansaintajaksolla 2019-2021 jaetaan yhteensä 132 000 osakeyksikköä. Osakkeen arvonnousua mitataan lähtötasolta 6,19 euroa, joka oli yhtiön osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1.8.2018-31.1.2019.

Suoritus aika	2019-2022
Myönnetyt osakeyksiköt	132 000
Kurssi lähtötilanteessa, EUR	6,19
Tilikauden kulut (1000 eur)	22
Velka 31.12.2019 (1000 eur)	22

26. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut sellaisia olennaisia tapahtumia, joilla olisi vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan ja taseeseen.

27. Viiden vuoden lukusarjat

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		Jatkuvat toiminnot	Jatkuvat toiminnot	Jatkuvat toiminnot	Jatkuvat toiminnot	Jatkuvat toiminnot
		IFRS 2019	IFRS 2018	IFRS 2017	IFRS 2016	IFRS 2015
Liikevaihto	Milj. euroa	107,4	87,6	75,8	73,3	81,3
muutos edell. vuoteen	%	19,8	15,6	3,5	-9,9	-15,6
Liikevoitto	Milj. euroa	0,7	0,7	2,5	10,5	4,7
osuus %/liikevaihto	%	0,6	0,8	3,3	14,3	5,7
Tulos ennen veroja	Milj. euroa	2,0	2,4	5,2	12,8	6,8
osuus %/liikevaihto	%	1,9	2,8	6,8	17,5	8,3
Bruttoinvestoinnit	Milj. euroa	11,8	8,0	2,4	1,4	5,6
osuus %/liikevaihto	%	11,0	9,2	3,1	2,0	6,8
Henkilöstö keskimäärin		617	456	397	407	416

Tutkimus- ja kehitysmenojen määrä on vähäinen.

Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,0 %	4,0 %	8,2 %	18,3 %	10,0 %
Oman pääoman tuotto	%	4,3 %	3,7 %	7,8 %	24,7 %	13,3 %
Omavaraisuusaste	%	45,3 %	52,3 %	69,6 %	70,8 %	49,1 %
Gearing	%	30,4 %	17,3 %	-8,0 %	-5,6 %	31,6 %

Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake	€	0,18	0,15	0,34	0,99	0,50
Osinko/osake *	€	0,25	0,25	0,40	0,50	0,30
Oma pääoma/osake	€	3,86	3,94	4,19	4,36	3,41
Osinko/tulos	%	135,9 %	164,3 %	118,5 %	50,7 %	60,2 %
Efektiiivinen osinkotuotto	%	3,8 %	4,0 %	4,9 %	7,5 %	4,7 %
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)		38,89	40,75	24,23	6,80	12,88
Osakkeen kaupank.kurssi	€	6,50	6,20	8,18	6,71	6,42
Osakkekannan markkina-arvo	Milj. euroa	81,4	77,6	102,4	84,0	80,4
Osakkeen vuosivaihto	kpl	75734	1732143	182 565	108 026	1 374 997
Osakkeen vuosivaihto	%	0,6 %	13,8 %	1,5 %	0,9 %	11,0 %
Osakkeiden oik. määrä 31.12.	kpl	12 517 360	12 517 360	12 517 360	12 517 360	12 517 360

*) Osingonjako 0,25 €/osake vuodelta 2019 on hallituksen esitys

Vuosien 2015-2017 liikevaihdot oikaistu vastaamaan nykyistä esittämistapaa

Sijoitetun pääoman tuotto, %	100 x	<u>Voitto (ennen veroja) + rahoituskulut</u> Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskiarvo kahden peräkkäisen vuoden taseista)
Oman pääoman tuotto, %	100 x	<u>Voitto</u> Oma pääoma (keskiarvo kahden peräkkäisen vuoden taseista)
Omavaraisuusaste, %	100 x	<u>Oma pääoma</u> Taseen loppusumma - saadut ennakot
Gearing, % (nettovelkaantumisaste)	100 x	<u>Korolliset rahoitusvelat - kassa ja pankkisaamiset - rahoitusarvopaperit</u> Oma pääoma
Tulos/osake		<u>Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus tuloksesta</u> Osakkeiden oikaistu keskimääräinen kappalemäärä
Osinko/osake		<u>Tilikauden osingonjako</u> Osakkeiden laimentamaton lukumäärä
Oma pääoma/osake		<u>Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma</u> Osakkeiden laimentamaton lukumäärä
Osinko/tulos, %	100 x	<u>Osakekohtainen osinko</u> Osakekohtainen tulos
Efektiivinen osinkotuotto, %	100 x	<u>Osakekohtainen osinko</u> Tilikauden päätöskurssi
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku), %		<u>Tilikauden päätöskurssi</u> Osakekohtainen tulos
Osakkeen markkina-arvo		Osakkeiden laimentamaton lukumäärä x tilikauden päätöskurssi

27. Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista

Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista ovat luettavissa emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoista.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA	Euroa (€)	
	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
LIKEVAIHTO	5 450 109,39	3 292 180,55
Liiketoiminnan muut tuotot	2 783 505,52	2 740 262,96
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	536 801,28	3 816 976,08
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	767 877,09	-3 190 973,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 630 781,53	1 252 306,56
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	227 225,32	175 504,94
Muut henkilösivukulut	45 626,72	19 656,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 367 777,85	-1 372 316,90
Liiketoiminnan muut kulut	-2 171 382,13	-1 959 557,20
LIKEVOITTO/TAPPIO	1 486 142,99	627 098,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista		
Saman konsernin yrityksissä		240 000,00
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	219 058,71	127 130,14
Muilta	7 005,52	6 082,50
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	8 292,06	6 944,87
Muilta	15 698,82	18 907,55
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-26 945,47	-1 263,68
Muille	-275 435,35	-139 571,75
Arvonalentumiset	-52 325,71	-50 000,00
VOITTO ENNEN	1 433 817,28	835 327,80
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-10 395,76	-79 490,30
Konserniavustukset, annetut	-2 193 210,00	
Konserniavustukset, saadut	2 170 000,00	1 608 500,00
Tuloverot	-193,03	-312 957,60
TILIKAUDEN VOITTO	1 400 018,49	2 051 379,90

EMOYHTIÖN TASE	<u>Euroa (€)</u>		<u>Euroa (€)</u>	
	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
Vastaavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	80 319,19		65 875,98	
Muut pitkävaikutteiset menot	47 742,36	128 061,55	57 720,84	123 596,82
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	576 367,83		576 367,83	
Rakennukset ja rakennelmat	24 299 975,56		25 458 011,36	
Koneet ja kalusto	351 117,46		202 519,63	
Muut aineelliset hyödykkeet	213 866,14		208 866,14	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		25 441 326,99		26 445 764,96
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	20 189 466,52		10 888 648,95	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	14 110 000,00		14 608 200,00	
Muut osakkeet ja osuudet	391 041,79		359 597,44	
Muut saamiset	276 037,75	34 966 546,06	265 305,17	26 121 751,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Pörssiosakkeet		13 938 331,20		14 706 208,29
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	14 335,85		58 072,31	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 871 369,72		3 486 893,85	
Siirtosaamiset	1 091 885,75	2 977 591,32	740 957,09	4 285 923,25
Rahat ja pankkisaamiset		4 195 257,54		2 879 898,10
Vastaavaa yhteensä		<u>81 647 114,66</u>		<u>74 563 142,98</u>

EMOYHTIÖN TASE

		<u>Euroa (€)</u>		<u>Euroa (€)</u>
		<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	1 052 634,41		1 052 634,41	
Ylikurssirahasto	7 667 849,03		7 667 849,03	
Edellisten tilikausien voitto	24 956 123,93		26 074 790,52	
Tilikauden voitto	<u>1 400 018,49</u>	35 076 625,86	<u>2 051 379,90</u>	36 846 653,86
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero		8 897 417,90		8 887 022,14
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	<u>13 300 000,00</u>	13 300 000,00	<u>7 950 000,00</u>	7 950 000,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	16 200 000,00		17 700 000,00	
Saadut ennakot	11 160,00		11 160,00	
Ostovelat	154 453,19		257 711,03	
Velat saman konsernin yrityksille	7 359 477,14		2 487 385,30	
Muut velat	230 904,45		241 903,07	
Siirtovelat	<u>417 076,12</u>	<u>24 373 070,90</u>	<u>181 307,58</u>	<u>20 879 466,98</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>81 647 114,66</u>		<u>74 563 142,98</u>

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	<u>Euroa (€)</u> 31.12.2019	<u>Euroa (€)</u> 31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja	1 433 817,28	835 327,80
Rahoitustuotot ja -kulut	52 325,71	-208 229,63
Oikaisut liikevoittoon	1 367 777,85	1 372 316,90
Käyttöpääoman muutos	1 408 411,84	-3 229 447,00
Maksetut korot ja maksut	-274 155,15	-137 105,36
Saadut korot	225 185,23	110 237,10
Maksetut välittömät verot	-328 716,27	-849 811,74
Liiketoiminnan rahavirta	<u><u>3 884 646,49</u></u>	<u><u>-2 106 711,93</u></u>
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-401 101,04	-174 722,69
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	40 000,00	
Myönnetyt lainat	-1 805 732,58	-10 700 000,00
Investoinnit muihin sijoituksiin	-9 332 261,92	-3 093 720,00
Lainasaamisten takaisinmaksut	4 018 200,00	725 500,00
Saadut osingot investoinneista		
Investointien rahavirta	<u><u>-7 480 895,54</u></u>	<u><u>-13 242 942,69</u></u>
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	53 700 000,00	48 899 000,00
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-53 030 000,00	-38 274 000,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	8 500 000,00	9 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1 650 000,00	-150 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-3 170 640,00	-4 993 024,00
Saadut ja maksetut konserniavustukset	560 500,00	1 117 000,00
Kirjamyynti	470,00	484,05
Oman pääoman muutokset	1 278,49	
Rahoituksen rahavirta	<u><u>4 911 608,49</u></u>	<u><u>15 599 460,05</u></u>
Rahavarojen muutos	1 315 359,44	249 805,43
Rahavarat 1.1.	2 879 898,10	2 630 092,67
Rahavarat 31.12.	4 195 257,54	2 879 898,10
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten muutos		
lisäys (-)/ vähennys (+)	567 195,00	-71 508,26
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	767 877,09	-3 190 973,00
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys (-)	73 339,75	33 034,26
Käyttöpääoman muutos	<u><u>1 408 411,84</u></u>	<u><u>-3 229 447,00</u></u>

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuudessa olevat arvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai tilinpäätöspäivän pörssikurssiin, mikäli se on alempi.

Emoyhtiön vaihto-omaisuuteen sisältyvien arvopapereiden markkina-arvo 31.12.2019 oli 13,9 miljoonaa euroa (kirjanpitoarvo 13,9 miljoonaa euroa).

Pysyvien vastaavien arvostus

Tilinpäätös on laadittu suunnitelman mukaisin poistoin, jotka perustuvat alkuperäiseen hankintamenoon ja aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan.

Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa tilinpäätössiirtona.

Kertynyt poistoero esitetään taseen vastattavaa puolella yhtenä eränä.

Poistoajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	40 vuotta
Rakennusten irtaimet ainesosat	10 vuotta
Väestönsuojat	15 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 - 10 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta
Liikearvo	5 vuotta

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahamääräiset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssveja.

Kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan.

Eläkevastuut

Konsernin eläkevastuu on pääsääntöisesti katettu TYEL-vakuutuksella ja menot on käsitelty suoriteperusteisesti.

LIITETIEDOT

1. Liikevaihdon jako toimialoittain ja markkina-alueittain	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Muu toiminta	2 089 086,32	1 877 721,50
Arvopaperikauppa	3 361 023,07	1 414 459,05
Yhteensä	<u>5 450 109,39</u>	<u>3 292 180,55</u>
Maantieteellinen jakauma:		
Kotimaa	5 450 109,39	3 292 180,55
2. Liiketoiminnan muut tuotot	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Kiinteistötoiminnan vuokratuotot	2 776 227,85	2 724 685,56
Kalustomyyntivoitto	6 922,39	
Muut tuotot	355,28	15 577,40
Yhteensä	<u>2 783 505,52</u>	<u>2 740 262,96</u>
3. Henkilöstökulut ja henkilökunnan lukumäärä keskimäärin	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Palkat	1 630 781,53	1 252 306,56
Eläkekulut	227 225,32	175 504,94
Muut henkilöstökulut	45 626,72	19 656,66
Tuloslaskelman henkilöstökulut	<u>1 903 633,57</u>	<u>1 447 468,16</u>
Luontoisedut verotusarvo	25 390,41	15 009,89
Yhteensä	<u>1 929 023,98</u>	<u>1 462 478,05</u>
Palkat ja korvaukset tilikauden aikana toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille	366 822,29	357 651,40
Eläkemaksut toimitusjohtajan palkkiosta	31 294,74	31 402,18
Luontoisedut	13 169,00	12 780,00
Yhtiön palveluksessa tilikauden aikana ollut vakinainen henkilökunta:		
Toimihenkilöt	25	19
4. Poistot ja arvonalentumiset	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Suunnitelman mukaan		
Rakennukset	1 240 915,21	1 267 792,28
Koneet ja kalusto	94 996,15	76 865,88
Aineettomat oikeudet	21 888,01	16 490,58
Muut pitkävaikutteiset menot	9 978,48	11 168,16
Yhteensä	<u>1 367 777,85</u>	<u>1 372 316,90</u>
Poistoeron muutos		
Rakennukset	-14 490,31	67 709,97
Koneet ja kalusto	30 262,45	2 025,20
Aineettomat oikeudet	2 623,63	2 944,82
Muut pitkävaikutteiset menot	-8 000,01	6 810,31
Yhteensä	<u>10 395,76</u>	<u>79 490,30</u>

5. Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	12 931,69	27 762,89
Henkilösivukulut	165 092,66	101 466,28
Toimitilakulut	764 343,03	841 197,38
Tiedonsiirto-, atk-, konttorikulut	582 786,43	431 894,29
Autokulut	28 911,81	19 414,25
Vakuutukset	21 304,36	18 537,34
Matkustus-, edustus- ja neuvottelukulut	123 708,27	142 574,06
Mainonnan ja markkinoinnin kulut	42 655,22	12 139,35
Muut kulut	309 045,66	301 851,36
Yhteensä	<u>2 050 779,13</u>	<u>1 896 837,20</u>
6. Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Maksetut palkkiot		
KHT-Yhteisö Ernst & Young Oy		
tilintarkastuspalkkiot	82 187,00	40 246,42
veroneuvonta	916,00	8 657,58
muut palkkiot	33 928,97	13 816,00
Yhteensä	<u>117 031,97</u>	<u>62 720,00</u>
7. Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä		240 000,00
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä pitkäaikaisista sijoituksista	219 058,71	127 130,14
Korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille	26 945,47	1 263,68
8. Muut rahoituskulut	2019	2018
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä Kytäjä Golf -osakkeet 20 kpl, á-hinta 2 500 euroa		50 000,00
9. Tilinpäätössiirrot	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Konserniavustukset, saadut	2 170 000,00	1 608 500,00
Konserniavustukset, annetut	-2 193 210,00	
10. Tuloverot	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Tuloverot tilinpäätössiirroista	6 721,15	305 801,94
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	6 914,18	7 155,66
Yhteensä	<u>13 635,33</u>	<u>312 957,60</u>
Laskennalliset verovelat		
Kertyneestä poistoerosta	1 779 483,58	1 777 404,43

11. PYSYVÄT VASTAAVAT	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	475 012,73	218 529,96	0,00	693 542,69	576 367,83	43 658 355,87	2 433 559,52	208 866,14	0,00	46 877 149,36
Lisäykset	36 331,22			36 331,22		82 879,41	276 671,59	5 000,00		364 551,00
Vähennykset							-56 704,61			-56 704,61
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.2019	511 343,95	218 529,96	0,00	729 873,91	576 367,83	43 741 235,28	2 653 526,50	213 866,14	0,00	47 184 995,75
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019	-409 136,75	-160 809,12	0,00	-569 945,87		-18 200 344,51	-2 231 039,89			-20 431 384,40
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot							23 627,00			23 627,00
Tilikauden poisto	-21 888,01	-9 978,48		-31 866,49		-1 240 915,21	-94 996,15			-1 335 911,36
Arvonalennukset										
Kertyneet poistot 31.12.2019	-431 024,76	-170 787,60	0,00	-601 812,36		-19 441 259,72	-2 302 409,04			-21 743 668,76
Arvonmuutokset					0,00	0,00				0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	80 319,19	47 742,36	0,00	128 061,55	576 367,83	24 299 975,56	351 117,46	213 866,14	0,00	25 441 326,99
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	65 875,98	57 720,84	0,00	123 596,82	576 367,83	25 458 011,36	202 519,63	208 866,14	0,00	26 445 764,96
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2019							247 278,49			
31.12.2018							131 158,73			
Sijoitukset	Osakkeet Konserni- yhtiöt	Osakkeet Muut	Saamiset Konserni- yhtiöt	Saamiset Muut	Yhteensä					
Hankintameno 1.1.2019	10 888 648,95	622 737,36	14 608 200,00	265 305,17	26 384 891,48					
Lisäykset	9 300 817,57	31 444,35	305 000,00	10 732,58	9 647 994,50					
Vähennykset			-803 200,00		-803 200,00					
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.2019	20 189 466,52	654 181,71	14 110 000,00	276 037,75	35 229 685,98					
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2019		-263 139,92			-213 139,92					
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot										
Tilikauden poisto										
Arvonalennukset					0,00					
Kertyneet poistot 31.12.2019		-263 139,92			-263 139,92					
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	20 189 466,52	391 041,79	14 110 000,00	276 037,75	34 966 546,06					
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	10 888 648,95	359 597,44	14 608 200,00	265 305,17	26 121 751,56					

12. Emoyhtiön omistamat osakkeet konserniyrityksissä

Konserniyritysosakkeet	Omistus- osuus%	Ääni- valta%
Lieksan Lehti Oy	100.0	100.0
Keski-Karjalan Kustannus Oy	100.0	100.0
Ylä-Karjala Oy	100.0	100.0
Pogostan Sanomat Oy	100.0	100.0
Karelia Viestintä Oy	100.0	100.0
Sanomalehti Karjalainen Oy	100.0	100.0
PunaMusta Oy	100.0	100.0
Pohjois-Karjalan Paikallislehdet Oy	100.0	100.0
Forssan Kirjapaino Oy	100.0	100.0
Hämeen Kirjapaino Oyj	100.0	100.0
Smart Files Oy	51.0	51.0

13. Pitkäaikaiset sijoitukset konserniyrityksiin

	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Pysyvät vastaavat		
Pohjois-Karjalan Ilmoitusvalmistus Oy		65 000,00
PunaMusta Oy	6 710 000,00	6 470 000,00
Forssan Kirjapaino Oy	7 400 000,00	8 000 000,00
Ylä-Karjala Oy		73 200,00
Yhteensä	<u>14 110 000,00</u>	<u>14 608 200,00</u>

14. Konsernisaamiset ja -velat

	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Vaihtuvat vastaavat		
Myyntisaamiset	252 583,14	242 576,90
Lainasaamiset	875 000,00	2 540 000,00
Siirtosaamiset	743 786,58	704 316,95
Yhteensä	<u>1 871 369,72</u>	<u>3 486 893,85</u>
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Vieras pääoma, lyhytaikainen		
Ostovelat	17 907,90	8 748,19
Muut lyhytaikaiset velat	7 315 608,03	2 477 543,50
Siirtovelat	25 961,21	1 093,61
Yhteensä	<u>7 359 477,14</u>	<u>2 487 385,30</u>

15. Siirtosaamiset ja siirtovelat

Siirtosaamisten olennaisimmat erät ovat verosaaminen 960 505,14 euroa ja menoennakot 100 427,79 euroa.

Siirtovelkojen olennaisimmat erät ovat vuosilomapalkat sosiaalikuluneen 0,2 miljoonaa euroa.

16. Oma pääoma

	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Osakepääoma 1.1.	1 052 634,41	1 052 634,41
Osakepääoma 31.12.	1 052 634,41	1 052 634,41
Ylikurssirahasto 1.1.	7 667 849,03	7 667 849,03
Ylikurssirahasto 31.12.	7 667 849,03	7 667 849,03
	<hr/>	<hr/>
	8 720 483,44	8 720 483,44
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	28 126 170,42	31 097 327,77
Osingonjako	-3 129 340,00	-5 006 944,00
Jakamattomien osinkojen palautus voittovarioihin	10 572,00	
Ed. vuoden verojen oikaisu	-1 278,49	-15 593,25
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	25 006 123,93	26 090 383,77
Hallituksen päättämä avustus	-50 000,00	
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	<hr/>	<hr/>
	24 956 123,93	26 074 790,52
Tilikauden voitto	1 400 018,49	2 051 379,90
	<hr/>	<hr/>
	26 356 142,42	28 126 170,42
Oma pääoma yhteensä	<hr/>	<hr/>
	35 076 625,86	36 846 653,86

Laskelma jakokelpoisista varoista

	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Voitto edellisiltä tilikausilta	24 956 123,93	26 074 790,52
Tilikauden voitto	1 400 018,49	2 051 379,90
Yhteensä	<hr/>	<hr/>
	26 356 142,42	28 126 170,42

17. Emoyhtiön osakepääoma

	2019	2019	2018	2018
	Kpl	<u>Euroa (€)</u>	Kpl	<u>Euroa (€)</u>
Osakkeet	12 517 360	1 052 634,41	12 517 360	1 052 634,41

18. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

	2019	2018
	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
Omasta velasta		
Pantatut osakkeet	10 008 521,39	888 325,08
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	14 110 850,68	14 110 850,68
Yhteensä	<u>24 119 372,07</u>	<u>14 999 175,76</u>

Vastuut ovat emo- ja tytäryhtiöiden veloista.

Erityistakaussitoumus	3 164 462,92	3 999 362,98
-----------------------	--------------	--------------

Leasingvastuut

	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
	31.12.2019	31.12.2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	19 557,22	22 421,72
Myöhemmin maksettavat	16 433,00	18 000,52
Yhteensä	<u>35 990,22</u>	<u>40 422,24</u>

Vuokravastuut

	<u>Euroa (€)</u>	<u>Euroa (€)</u>
	31.12.2019	31.12.2018
Vuokrasaamiset		
Seuraavalla tilikaudella saatavat	651 732,00	637 212,36
Myöhemmin saatavat	2 389 684,00	2 973 657,68
Yhteensä	<u>3 041 416,00</u>	<u>3 610 870,04</u>

Maksettavat vuokrat

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	23 775,40	23 775,40
Myöhemmin maksettavat	527 775,40	551 550,80
Yhteensä	<u>551 550,80</u>	<u>575 326,20</u>

Muut taloudelliset vastuut

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2010-2019 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana.

Vastuun enimmäismäärä on 1 621 026,45 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2028.

19. Muut

Konsernilla ei ole ollut merkittäviä tuotekehitysmenoja.

Hallituksen antivaltuutusta ja johdon osapalkkioita ei ole, eikä myöskään johdannaissopimuksista aiheutuvia vastuita.

Osakepääoman rakenne

Yhtiön osakepääoma on 1 052 634,41 euroa. Osakkeita on 12 517 360 kappaletta. PunaMusta Media Oyj:n osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään 12.2.1988.

Yhtiön osake on listattuna NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä, pienet yhtiöt.

Yhtiön kaupankäyntitunnus on PUMU.

Omistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2019

osakkeiden lukumäärä	omistajien lukumäärä	omistajia %	osakkeita kpl	osakkeita %	äänimäärä kpl	äänimäärä %
1-100	346	35,60	15 156	0,12	15 156	0,12
101-500	327	33,64	88 988	0,71	88 988	0,71
501-1000	115	11,83	90 662	0,72	90 662	0,72
1001-5000	126	12,96	285 301	2,28	285 301	2,28
5001-10000	23	2,37	162 222	1,30	162 222	1,30
10001-50000	23	2,37	552 875	4,42	552 875	4,42
50001-100000	3	0,31	179 480	1,43	179 480	1,43
100001-500000	5	0,51	1 055 560	8,43	1 055 560	8,43
500001-	4	0,41	10 053 616	80,32	10 053 616	80,32
Yhteensä	972	100	12 483 860	99,73	12 483 860	99,73
joista hallintarekisteröityjä Odotusluettelolla yhteensä	3		2 122	0,02	2 122	0,02
Yhteistilillä			33 500	0,27	33 500	0,27
Erityistileillä yhteensä						
Liikkeeseenlaskettu määrä			12 517 360	100	12 517 360	100

Sektorijakauma 31.12.2019

	omistajien lukumäärä	omistajia %	osakkeita kpl	osakkeita %	äänimäärä kpl	äänimäärä %
Yritykset	41	4,22	7 666 873	61,25	7 666 873	61,25
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	3	0,31	4 566	0,04	6 016	0,05
Julkisyhteisöt	2	0,21	6 840	0,06	6 840	0,06
Kotitaloudet	912	93,83	4 714 611	37,67	4 714 611	37,67
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	11	1,13	87 879	0,70	87 879	0,70
Koko kansantalous (kotim. sektorit)	969	99,69	12 480 769	99,71	12 482 219	99,72
Ulkomaat yhteensä	3	0,31	969	0,01	1 641	0,01
Kaikki yhteensä	972	100	12 481 738	99,72	12 483 860	99,73
joista hallintarekisteröityjä Odotusluettelolla yhteensä	3				2 122	0,02
Yhteistilillä			33 500	0,27	33 500	0,27
Erityistileillä yhteensä						
Liikkeeseenlaskettu määrä			12 517 360	100	12 517 360	100

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2019 (omistusmäärän mukaan)

	Välitön omistus kpl	%	Välillinen omistus kpl	%	Yhteensä kpl	%
1. Kauppahuone Laakkonen Oy	3 309 115	26,44			3 309 115	26,44
2. HML Finance Oy	2 927 120	23,38			2 927 120	23,38
3. Laakkonen Yrjö	2 547 061	20,35			2 547 061	20,35
4. Foncia Invest Oy	1 270 320	10,15			1 270 320	10,15
5. Laakkonen Reetta	356 880	2,85	1 007 122	8,05	1 364 002	10,90
6. Laakkonen Outi	245 240	1,96			245 240	1,96
7. Laakkonen Joonas	176 318	1,41	546 723	4,37	723 041	5,78
8. Laakkonen Tommi	139 410	1,11	546 723	4,37	686 133	5,48
9. Laakkonen Janne	137 712	1,10	546 723	4,37	684 435	5,47
10. Mielonen Tauno kuolinpesä	71 840	0,57			71 840	0,57

Yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan suoraomistus on yhteensä 24,82 %, suora ja välillinen omistus yhteensä 60,61 % osakkeista.

Yhtiön hallituksen esitys voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Voitonjakokelpoiset varat ovat 26 356 142,42 euroa.

	<u>Euroa (€)</u>
Yhtiön hallitus esittää, että	
tilikauden voitto	1 400 018,49
sekä edellisten tilikausien voitto	<u>24 956 123,93</u>
yhteensä	26 356 142,42
 käytetään seuraavalla tavalla:	
osinkoa jaetaan 0,25 euroa jokaiselle ulkona olevalle osakkeelle 12 517 360 kappaleelle eli yhteensä	3 129 340,00
hallituksen käytettäväksi jätetään	100 000,00
voitto- ja tappioutilille jätetään	<u>23 126 802,42</u>
yhteensä	26 356 142,42

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Joensuussa helmikuun 28. päivänä 2020

PUNAMUSTA MEDIA OYJ

Reetta Laakkonen

Juha Mäkihonko

Yrjö Laakkonen

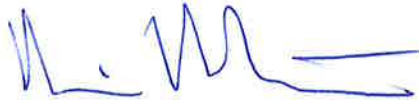
Hannu Laakkonen

Harri Suutari

Jona Laakkonen

Raimo Puustinen
toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Joensuussa helmikuun 28. päivänä 2020

ERNST & YOUNG OY
tilintarkastusyhteisö

Ulla Nykky
KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tieto niiden säilytystavoista

Pääkirjayhteenvedo	CD-talleenteena
Päiväkirja	CD-talleenteena
Pääkirja	CD-talleenteena
Velallisreskontra	CD-talleenteena
Velkojainreskontra	CD-talleenteena
Kassapäiväkirja	paperisena
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	CD-talleenteena

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Yleislaskut	tositelaji 01
Vuokralaskut	tositelaji 02
Korkolaskut	tositelaji 03
Ostolaskut	tositelajit 06 ja 07
Ostolaskujen maksut	tositelaji 08
Myyntilaskujen viitesuoritukset	tositelaji 10
Myyntilaskujen käsisuoritukset	tositelaji 12
Myyntilaskujen putsaukset	tositelaji 14
Tiliotteet ja kassatositteet	tositelaji 20
Palkkojen suorasiirto	tositelaji 21
Muistiotositteet	tositelaji 30
Lomapalkkavelan suorasiirto	tositelaji 31
Jaksotukset	tositelaji 33
Liitetietositteet	tositelaji 50

TILINTARKASTUSKERTOMUS

PunaMusta Media Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet PunaMusta Media Oyj:n (y-tunnus 0214720-9) (entinen Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa käsiteltiin tilintarkastuksessa
<p>Myyntituottojen tuloutus <i>Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 1.</i></p> <p>Konsernin myyntituotot muodostuvat tuotteiden ja palveluiden myynnistä. Myyntituottojen määrä konsernitilinpäätöksessä oli 107,4 miljoonaa euroa. Tuote- ja palvelumyynnit tuloutetaan, kun niihin liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana. Tuottojen kirjaaminen on määritelty riskiksi tuottojen oikea-aikaisen tuloutuksen kannalta.</p> <p>Myyntituottojen tuloutus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisyden riski.</p>	<p>Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä, sisälsivät muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsernin laskentaperiaatteissa olevien tuloutusperiaatteiden arvioinnin sovellettaviin tilinpäätösstandardeihin nähden. • Myynnin jaksotuksen tarkastuksen analyyttisiä menetelmiä hyväksikäyttäen. • Yksityiskohtaisen tapahtumatason testauksen tuottojen oikea-aikaisen tuloutuksen osalta. • Konsernin tuottoihin liittyvien liitetietojen riittävyyden arvioinnin.
<p>Yrityshankinnat <i>Viittaamme liitetietoon 2.</i></p> <p>Yhtiö hankki tilikaudella Hämeen Kirjapaino Oy:n koko osakekannan sekä Satavision Oy:n printtiliiketoiminnan. Yrityshankinnat olivat tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka hankintoihin liittyvien arvostusmenetelmien sekä johdon tekemien arvioiden johdosta. Johdon arviot kohdistuvat erityisesti hankittujen varojen ja velkojen käypien arvojen määrittämiseen ja kauppahinnan allokointiin asiakassopimuksille, teknologialle ja liikearvolle.</p>	<p>Kauppahinnan allokointiin ja yrityshankinnan raportointiin liittyvään virherisktiin liittyen suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konsernin laskentaperiaatteiden arvioinnin liiketoimintojen yhdistäminen -laskentastandardiin nähden. • Niiden arvostusprosessien ja -menetelmien arvioinnin, joilla yhtiö yksilöi hankitut varat ja velat sekä määrittä niiden erien käyvät arvot. Tarkastukseen osallistui asiantuntijana sisäinen arvonnääritysasiantuntijamme, joka avusti meitä käytettyjen arvioiden ja oletusten asianmukaisuuden arvioinnissa. • Yrityshankintaan liittyvien liitetietojen riittävyyden arvioinnin.
<p>Liikearvon arvostus <i>Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin sekä liitetietoon 10.</i></p> <p>Tilinpäätöspäivänä konsernin taseeseen sisältyi liikearvoa 4,3 miljoonaa euroa.</p> <p>Liikearvon arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska vuosittain suoritettavaan arvonalennustestaukseen sisältyy harkintaa ja se perustuu markkinoita ja taloutta koskeviin ennusteisiin.</p>	<p>Liikearvon arvostukseen liittyvät tarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä, kohdistuivat muun muassa ennustettuun kasvuun ja kannattavuuteen sekä diskonttokorkoon. Arvioidessamme johdon käyttämiä oletuksia vertasimme niitä myös ulkopuoliseen markkinainformaatioon. Arvonnääritysasiantuntijamme avustivat meitä johdon tekemien arvioiden ja käytettyjen menetelmien arvioinnissa.</p>

Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin. Käyttöarvon määrittämiseen vaikuttavat useat oletukset, kuten esimerkiksi liikevaihdon kasvu, käyttökate ja rahavirtojen diskonttauksessa käytetty diskonttokorko. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa liikearvon arvon alentumiseen.

Liikearvon arvostus oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski.

Arvioimme herkkyyksianalyysien asianmukaisuutta sekä sitä, voiko jokin jokseenkin mahdollinen muutos keskeisessä oletuksessa johtaa siihen, että yksikön kirjanpitoarvo ylittää sen kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Lisäksi arvioimme liikearvon arvonalentumistestauksesta esitettyjä liitetietoja.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonemme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista

epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana yhtäjaksoisesti 22 vuotta siitä lähtien, kun PunaMusta Media Oyj:stä tuli yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 10.2.1992.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Building a better
working world

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Joensuussa 28. helmikuuta 2020

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ulla Nykky', is written over the printed name.

Ulla Nykky
KHT